

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI

PLA DE MILLORA PER A LA INCLUSIÓ D'INFANTS AMB TRASTORN DE L'ESPECTRE AUTISTA DINS L'AULA ORDINÀRIA

Ariadna García Pijoan

5è Doble Titulació d'Educació Infantil i Primària

Tutora: Montserrat Fuguet Muste

Curs 2022 – 2023

ÍNDEX

1.	INTRODUCCIÓ / JUSTIFICACIÓ.....	3
2.	MARC TEÒRIC.....	7
3.	MARC NORMATIU	16
4.	DESENVOLUPAMENT DEL PROJECTE.....	19
4.1.	ÀMBIT DE GESTIÓ.....	21
4.2.	ÀMBIT PEDAGÒGIC	24
4.3.	ÀMBIT METODOLÒGIC	27
4.4.	ÀMBIT DE COMUNITAT EDUCATIVA	30
4.5.	ACTIVITATS I/O ACCIONS PROPOSADES.....	32
4.5.1.	ACCIONS DE L'ÀMBIT DE GESTIÓ	32
4.5.2.	ACCIONS DE L'ÀMBIT PEDAGÒGIC	38
4.5.3.	ACCIONS DE L'ÀMBIT METODOLÒGIC.....	42
4.5.4.	ACCIONS DE L'ÀMBIT DE COMUNITAT EDUCATIVA.....	46
6.	INTEGRACIÓ DEL CURRÍCULUM	49
7.	CONCLUSIONS	53
8.	BIBLIOGRAFIA.....	57

1. INTRODUCCIÓ / JUSTIFICACIÓ

L'objectiu de la redacció d'aquest Treball de Fi de Grau (TFG) és proposar un pla de millora per a la inclusió dels infants amb Trastorn d'Espectre Autista (TEA) a les aules ordinàries. Aquest projecte es desenvoluparà a l'Escola Aerialia per garantir la participació de tots i totes les alumnes en cadascuna de les activitats proposades per l'Escola.

Aquest centre educatiu està ubicat a La Canonja, un municipi de la ciutat de Tarragona. Les famílies que conformen la comunitat educativa del centre són majoritàriament immigrants. Per altra banda, comptem amb un alt percentatge d'alumnes amb necessitats educatives especials. D'aquest, un 90% són alumnes amb Trastorn de l'Espectre Autista. És per aquest motiu que és necessària la implementació d'aquest pla de millora en aquest centre educatiu.

La inclusió escolar és el tret d'identitat més notable que defineix la línia pedagògica de l'Escola. És un centre educatiu en el qual utilitzem metodologies globalitzades i actives per garantir el desenvolupament integral dels i les alumnes. Les quatre metodologies principals són el treball per projectes, les capses d'aprenentatge, l'aprenentatge i servei i, grups internivell. Totes les propostes didàctiques estan adreçades a una bona convivència i cohesió social entre els grups.

Tal com es va especificar en el Projecte Educatiu del Centre *Escola Aerialia La Canonja*, algunes mesures i suports que adoptem per a la inclusió escolar de l'alumnat amb Trastorn de l'Espectre Autista són les següents: el treball de les rutines, l'ús de suports visuals i espais sensorialment confortables. D'aquesta manera, garantim el desenvolupament favorable de l'alumne/a amb TEA.

És essencial un treball col·laboratiu entre tota la comunitat educativa: tutors i tutores, especialistes d'atenció a la diversitat, famílies, equip directiu i equip docent, per tal de poder oferir activitats i situacions d'aprenentatge per a tot l'alumnat.

Aquest pla de millora és un treball de reflexió i revisió constant que ha de permetre als i les mestres, ajustar i reajustar totes les activitats que proposen per afavorir el procés d'aprenentatge dels nens i les nenes.

El motiu pel qual he escollit aquest àmbit d'estudi es basa en la meva experiència personal després d'haver fet pràctiques acadèmiques en cinc escoles diferents. L'escola que em va ampliar la mirada va ser *Aston Village International School* d'Irlanda, en la qual vaig estar durant tres mesos i mig durant el tercer curs de la carrera universitària. Podria dir que l'experiència em va donar tant punts positius com punts negatius amb relació a aquest àmbit.

Amb relació als aspectes favorables ressalto la gran quantitat de suport que s'ofereix a tot l'alumnat. En cadascuna de les aules hi ha el tutor o tutora del grup i, un especialista d'atenció a la diversitat que acompanya als alumnes amb necessitats educatives, que es troben a les aules ordinàries. A més a més, cada cicle compta amb dos mestres de suport extern a l'aula. La tasca d'aquests mestres és acompanyar a tots i totes les alumnes en el seu procés d'aprenentatge. Segueixen un tipus de calendari el qual està organitzat perquè tots i totes les alumnes rebin aquest suport de manera equitativa.

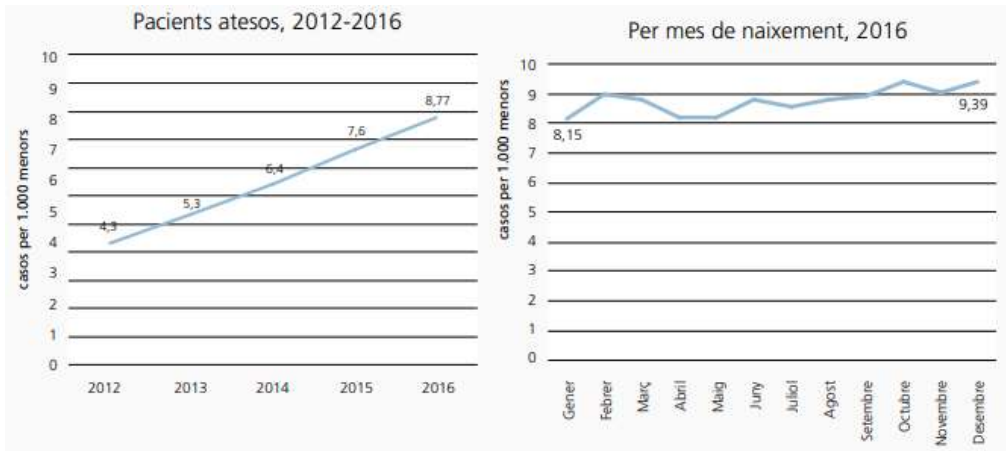
D'altra banda, vaig poder observar les aules d'educació especial. Totes i cadascuna de les institucions educatives públiques d'Irlanda tenen l'obligatorietat d'habilitar un espai per a l'alumnat amb necessitats. Això és degut a l'alt percentatge de nens i nenes amb Trastorn de l'Espectre Autista del país. Aquests espais són unes aules que es troben totalment aïllades a les quals només poden accedir les persones coneixedores del codi d'accés. Des del meu punt de vista, aquest fet és quelcom negatiu, ja que tot i que s'apliqui per seguretat, dona una visió d'exclusió i aïllament. En aquests espais hi ha un màxim de sis alumnes per aula, i cadascuna compta amb tres mestres especialistes.

La justificació de la redacció d'aquest document és l'experiència personal esmentada en els paràgrafs anteriors i l'evidència científica existent sobre l'augment dels casos de nens i nenes amb TEA entre 6 i 17 anys. AQUAS, l'Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya, a fi d'assolir una visió més completa dels trastorns amb més prevalença durant l'etapa infantil, inclou en el seu anàlisi, el Trastorn de l'Espectre Autista. L'objectiu de l'informe que realitzen és poder observar l'evolució dels casos amb TEA que hi ha hagut entre els anys 2012 i 2016 basant-se en les dades del sistema sanitari públic.

Tal com podem veure a la imatge següent, hi ha hagut un augment molt significatiu dels casos TEA. L'estadística demostra que s'han duplicat, de 3.928 casos l'any 2012, a 8.316 l'any 2016. A més a més, si ens fixem en l'últim any (2016), observem que el mes de desembre hi ha més casos que el mes de gener, per tant, tot indica que segueix augmentant el nombre de casos TEA.

Figura 1.

Gràfic sobre l'augment dels casos TEA en els darrers anys.

Un altre aspecte que em permet justificar la meua tria, és el pressupost que la Generalitat de Catalunya destina a l'educació especial per als centres educatius públics. Observem que el pressupost que es destina al Departament d'Educació, concretament per a l'Educació Especial, no augmenta de manera igualitària amb el nombre de casos que hi ha a Catalunya.

Figura 2.

Despesa pública en educació

DESPESES PÚBLICAS EN EDUCACIÓN NO UNIVERSITARIA											
Serie temporal de la liquidación de presupuesto del Dpt. d'Educació											
Clasificación según actividad educativa											
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Actividad de enseñanza	5.461.218.940,80	4.845.938.899,65	4.885.128.594,11	4.392.558.403,09	4.387.989.216,37	4.894.061.450,36	4.708.589.171,78	4.899.766.146,46	4.182.988.186,49	4.568.848.198,85	4.568.848.198,85
- De Infantil y Primaria	2.729.463.284,71	2.495.373.703,67	2.547.141.899,92	2.243.454.204,02	2.232.993.403,12	2.326.271.803,74	2.322.464.963,70	2.322.283.043,20	2.295.179.499,20	2.377.285.754,20	2.377.285.754,20
- De Secundaria y Grado Especial	2.486.413.986,45	2.394.427.181,57	2.397.672.272,89	1.984.490.816,04	1.984.490.816,04	2.481.889.342,37	2.382.320.003,98	2.571.786.832	1.991.738.686,49	2.189.803.444,65	2.189.803.444,65
- FP - Formación profesional	1.812.184,00	1.123.029,80	1.138.675,60	1.104.457,18	1.170.528,04	1.987.818,14	1.257.053,38	15.323.043,30	18.304.927,34	21.674.840,40	21.674.840,40
- Educación Especial	120.879.586,65	125.878.710,61	126.557.808,65	180.023.476,86	180.023.476,86	180.829.286,54	180.829.286,54	180.829.286,54	180.829.286,54	180.829.286,54	180.829.286,54
- Educación de Adultos	23.277.384,20	23.211.262,92	23.847.782,63	28.436.218,73	27.665.224,66	27.461.247,02	24.661.824,22	24.595.124,29	23.844.721,21	27.219.613,49	27.219.613,49
- Educación complementaria	11.338.663,20	11.743.714,80	12.027.114,88	14.073.028,52	13.223.862,88	14.765.763,42	15.019.386,42	15.284.485,20	15.284.344,31	14.416.076,00	14.416.076,00
- Educación universitaria y otros	11.000.081,34	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.402.678,08	1.705.074,76	1.825.000,80	1.825.000,80
Actividad no docente	181.012.146,39	186.647.208,80	186.996.441,26	172.820.896,15	162.244.408,16	162.467.362,28	161.987.697,21	162.284.044,84	161.800.889,21	162.204.169,74	162.204.169,74
- Mantenimiento general de edificios	161.240.636,49	165.736.274,81	165.138.309,51	149.762.006,08	138.160.399,34	138.242.304,81	138.844.313,42	141.174.924,42	138.175.823,36	139.698.977,74	139.698.977,74
- Sueldos del profesorado	44.211.469,74	41.738.147,32	42.541.894,58	39.268.203,28	34.022.838,12	35.773.218,27	36.010.873,94	35.769.187,89	34.505.481,86	34.616.000,14	34.616.000,14
- Servicios complementarios	150.894.540,40	130.511.824,77	144.495.189,58	113.080.800,00	99.176.805,49	102.225.175,09	100.019.247,00	111.892.496,89	103.616.498,00	109.870.127,44	109.870.127,44
- Investigación educativa	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.803.883,89	1.803.883,89
- Otras actividades no docentes	6.916.136,70	6.318.203,23	6.861.366,63	5.532.088,39	5.280.483,28	5.239.139,94	4.463.774,37	4.302.301,67	4.626.105,12	5.327.823,49	5.327.823,49
Reserva 1 (salvo a Fomento)	82.574.071,80	82.718.757,25	82.447.204,17	77.746.706,57	74.794.038,22	75.021.852,68	65.283.449,27	62.270.453,57	63.345.057,54	63.827.090,68	63.827.090,68
TOTAL	6.062.823.269,27	5.495.236.817,51	5.277.631.775,22	4.906.244.515,04	4.738.232.852,06	4.976.428.813,02	4.828.138.224,94	4.929.949.781,20	4.468.874.182,30	4.928.882.968,29	4.928.882.968,29

Aquest document consta d'un marc teòric en el qual afegeixo les referències relacionades amb el Trastorn de l'Espectre Autista, en les quals m'he basat per a la redacció d'aquest document. Seguidament, especifico en un marc normatiu, les lleis i decrets que em permeten justificar les propostes educatives que presento.

El quart apartat constitueix el desenvolupament del pla de millora, en el qual emmarco quatre objectius, un per cada àmbit: de gestió, pedagògic, metodològic i de comunitat educativa. Es

PLA DE MILLORA PER AVAFORIR LA INCLUSIÓ DELS INFANTS AMB
TRASTORN DE L'ASPECTRE AUTISTA (TEA) A LES AULES ORDINÀRIES

preveu la implementació d'aquest pla de millora a quatre anys vista per tal d'assolir els objectius establerts. A més a més, afegeixo les estratègies utilitzades, les accions i/o activitats que proposo per tal d'assolir els objectius, i els recursos i materials, a banda dels mestres responsables de cadascuna de les propostes.

2. MARC TEÒRIC

En aquest apartat es troba una revisió bibliogràfica del Trastorn de l'Espectre Autista com a objecte d'estudi, amb l'aportació de diferents autors i professionals involucrats en aquest àmbit, a banda dels documents que hi van relacionats: DUA, Document de l'escola inclusiva al sistema inclusiu i el DSMV entre d'altres.

A més a més, hi afegeixo els aspectes més rellevants i que són realment útils per poder oferir una educació inclusiva i, que es troben redactats en el Disseny Universal de l'Aprenentatge (DUA), com ara els tipus de mesures i suports que podem oferir. Es fa incís en el paper del mestre, l'alumne i en general, de tota la comunitat educativa, ja que és essencial el treball col·laboratiu entre tots i totes. Plantejo el meu objectiu i detallo quin és el meu plantejament i la justificació d'aquest.

En el transcurs del temps, la definició d'autisme i els seus criteris de diagnòstic s'han anat modificant i reajustant, a partir de les investigacions que han anat enriquint el coneixement sobre aquest trastorn. Avui en dia, la població encara no està del tot conscienciada sobre les mesures que es poden fer servir per ajudar a les persones diagnosticades amb aquest trastorn. És per això, que és habitual escoltar comentaris superficials i sense fonaments, sobre l'autisme. Tal com escriu Anabel Cornago, periodista espanyola i mare de l'Erik, un nen autista, a l'article "Con el autismo no termina el mundo, sino que empieza un nuevo camino" publicat l'any 2017 en el seu blog *El sonido de la hierba al crecer*:

«Hasta hace muy poco el autismo era un gran desconocido. Todavía mucha gente piensa que las personas con autismo no tienen sentimientos, que viven en otro mundo, que no los puedes tocar, que todos son super inteligentes, o que las mamás somos las culpables del autismo de nuestros hijos... Hay muchos mitos que no corresponden a la realidad y que generan miedo y rechazo».

Segons aquesta periodista, una persona amb Trastorn de l'Espectre Autista es veu afectada en la seva capacitat per comunicar-se i relacionar-se amb els altres. És un trastorn que està associat amb rutines i comportaments repetitius com podria ser la classificació obsessiva d'objectes, o bé el seguiment de rutines específicament estrictes. És per això que recomana una detecció i intervenció primerenca per obtenir millors resultats. Darrere un diagnòstic, hi ha una gran quantitat de feina i alhora, moltes possibilitats per als nens i nenes amb autisme. La clau és anar a poc a poc i oferir un entorn predictable i segur.

La periodista destaca un aspecte que ha estat fonamental en el desenvolupament integral del seu fill Erik: la inclusió a la llar d'infants i les escoles ordinàries. Tal com ella explicita, és

necessària la feina dels docents, d'acollir i incloure els alumnes que necessiten un suport addicional.

El futuro ofrece infinitas posibilidades para los niños con autismo y ellos también tiene mucho que aportar a la sociedad.

Altres autors, A. Hervás Zúñiga, N. Balmaña, M. Salgado (2017), defineixen el Trastorn d'Espectre Autista com un trastorn del neurodesenvolupament que s'inicia en l'etapa de la infància. Afecta en el desenvolupament de la comunicació social i té influència en la conducta, que generalment es caracteritza per la presència de comportaments repetitius i limitats. Aquest trastorn té una evolució a mesura que la persona avança en el procés maduratiu integral, i s'hi presenten diferents graus d'afectació i adaptació en el desenvolupament intel·lectual, segons el cas.

Amb la publicació del **DSMV**, el Manual Diagnòstic i Estadístic de Trastorns Mentals publicat per l'Associació Americana de Psiquiatria, en concret en l'apartat en el qual es detalla el Trastorn de l'Espectre Autista, s'engloben les deficiències persistents en la comunicació i interacció social en diferents contextos, i els patrons restringits i repetitius de comportament. Fent referència a les deficiències en la comunicació i interacció social, s'anomenen les següents:

- Dificultats per mantenir una conversa, per compartir interessos i emocions amb altres persones, per interactuar amb els altres...
- Greus dificultats en la comunicació no verbal: contacte ocular, llenguatge corporal, dèficits en la comprensió i comunicació, expressió facial i gestual, etc.
- Dificultats per ajustar la conducta social segons el context.

En relació amb la presència de patrons de comportament limitats i repetitius, se'n destaquen els següents:

- Comportaments motors i verbals repetitius.
- Necessitat d'una rutina exacta i repetitiva.
- Híper/hipo reactivitat sensorial (hipersensibilitat als sons, fascinació pels llums...).

Cal especificar la gravetat que presenta cada infant en relació amb els aspectes mencionats anteriorment, per tal de diagnosticar el **nivell** o categoria dimensional del TEA en el qual es troba.

Els nivells existents són els que s'especifiquen en la taula següent:

Taula 1.

Nivells de gravetat del Trastorn de l'Espectre Autista (TEA).

Categoria dimensional del TEA en el DSM5	Comunicació social	Comportaments restringits i repetitius
GRAU 3 "Necessita ajuda molt notable"	Mínima comunicació social.	Marcada interferència en la vida diària per inflexibilitat i dificultats de canvi i focus d'atenció.
GRAU 2 "Necessita ajuda notable"	Dèficit marcat amb iniciació limitada o respostes reduïdes o atípiques.	Interferència freqüent relacionada amb la inflexibilitat i dificultats del canvi de focus.
GRUP 1 "Necessita ajuda"	Sense suport in situ, tot i que presenta alteracions significatives en l'àrea de la comunicació social.	Interferència significativa en almenys un context.

És cert que el grau en el qual es trobi l'infant, pot variar al llarg del anys, ja sigui favorablement com negativament. Altra recerca bibliogràfica demostra que existeix una tendència de la millora dels símptomes i una millor adaptació funcional amb l'edat. Tot i ser un trastorn crònic, amb l'estimulació necessària de l'entorn, l'infant amb autisme pot esdevenir un adult amb les mateixes capacitats i habilitats que qualsevol altra persona que no ha estat diagnosticada amb el Trastorn.

Com hem vist en l'apartat anterior, es veu un increment en els casos TEA. Quelcom que fa considerar de caràcter urgent, la necessitat d'establir estratègies i pautes a seguir per garantir la inclusió de l'alumnat amb Trastorn de l'Espectre Autista, a les aules ordinàries.

Basant-me en la meua experiència obtinguda a partir de les estades de pràctiques realitzades en cinc escoles diferents, considero que en general, l'equip docent opta per un punt de vista feixuc i els suposa un esforç extra el fet d'haver de preparar materials i/o activitats diferents per a l'alumne amb necessitats educatives. És aquí on ressalta el meu plantejament: és necessari haver de crear activitats diferents per a l'alumne amb necessitats educatives? Cal un suport individualitzat en el qual l'alumne amb necessitats educatives no dugui a terme l'activitat amb la resta del grup, sinó de manera exclosa?

Fins al moment, s'ha tendit a crear activitats totalment diferents de les quals es proposen a la resta del grup. Encara avui en dia, en algunes escoles s'acostuma a treure a l'alumne amb necessitats educatives fora de l'aula, acompanyat per un mestre especialista que intenta que de manera progressiva vagi assolint els continguts. Però és això realment necessari?

El meu plantejament va més enllà, pretén que tots i cadascun dels mestres tutors puguin tenir formació en la gestió de l'aula basada en la inclusió. A més a més, l'objectiu és que tant el tutor o tutora com el mestre especialista puguin treballar de manera conjunta per oferir una educació de qualitat a cadascun dels i les alumnes, independentment de les seves condicions.

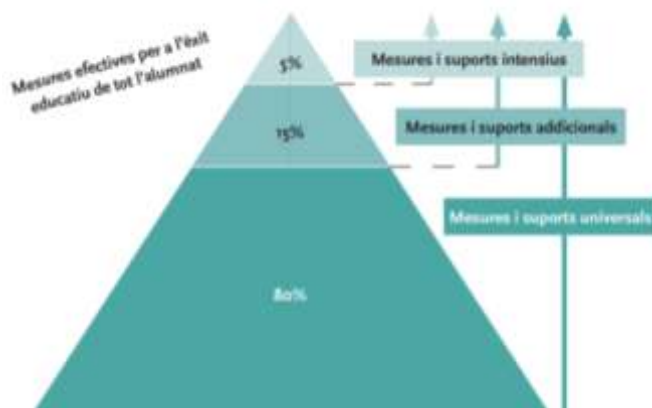
En el document "De l'escola inclusiva al sistema inclusiu", l'alumnat diagnosticat amb aquest trastorn es troba dins el grup NEE: **Alumnes amb Necessitats Educatives Especials**. Es considera que un alumne té necessitats educatives especials en el moment en què les seves capacitats no poden respondre a les exigències del context en el qual es troba. Poden ser discapacitats físiques, intel·lectuals, trastorns de l'espectre autista, trastorns greus de la conducta, malalties degeneratives, etc.

Tot i això, cal remarcar que tots els infants requereixen unes **mesures** i uns **suports** per part de la comunitat educativa, per avançar favorablement en el seu desenvolupament integral. En el *Decret 150/2017, d'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema inclusiu*, es defineixen les mesures com les accions i actuacions organitzades pels centres per facilitar l'accés a l'aprenentatge i a la participació de tot l'alumnat. D'altra banda, els suports són els recursos personals, metodològics i materials que els mateixos centres utilitzen per aconseguir que les mesures planificades siguin efectives i funcionals.

Els suports han de fomentar l'autonomia perquè l'alumne pugui accedir al currículum i, per tant, assolir els objectius establerts per a cadascuna de les etapes educatives. Han de ser suports flexibles a les necessitats de l'infant i el seu context, i que no plantegin barreres en l'accés a l'aprenentatge.

Figura 3.

Mesures i suports universals, addicionals i intensius.

La figura 3 és la clara representació que les mesures i suports han de ser per al 100% dels i les alumnes. A partir d'aquesta, parlem de mesures i suports **universals**, **addicionals** i **intensius**.

L'objectiu principal de cadascuna de les mesures que s'utilitzen és afavorir el desenvolupament integral de qualsevol alumne/a del centre. Garantir la seva participació en totes les activitats i, oferir propostes prou flexibles perquè tothom hi pugui accedir.

En el mateix document, es defineixen les mesures i suports **universals** com aquells que van adreçats a tot l'alumnat. Estan relacionats amb aspectes generals de l'atenció educativa de tots i totes les alumnes. Alguns exemples són: l'aprenentatge cooperatiu, la resolució participativa dels conflictes, l'atenció a la diversitat a l'aula amb una orientació inclusiva, l'educació en valors, el servei comunitari, etc. Aquestes mesures són aplicades per tots els professionals del centre, de manera que pretenen facilitar l'èxit educatiu en tots els àmbits.

En relació a les mesures i suports **addicionals**, són aquelles que permeten ajustar la resposta educativa focalitzant-se en els aspectes que poden dificultar l'avenç personal i escolar d'alguns estudiants. Aquestes mesures s'afegeixen a partir de la detecció de les necessitats educatives d'alguns alumnes i, han de vincular-se a les mesures universals que proposa el centre per tal d'afavorir la participació de l'alumnat. Normalment, són mesures i suports que s'estableixen temporalment per prevenir qualsevol situació de risc. Alguns exemples són el Suport Escolar Personalitzat (SEP), els Programes de Diversificació Curricular (PDC), l'aula d'acollida i, el suport lingüístic i social, entre d'altres. És de caràcter obligatori que tots els docents del centre proporcionin les mesures i suports addicionals que l'alumnat necessiti. Tot i això, els especialistes poden orientar aquesta atenció educativa.

En altres casos, és necessari aplicar les mesures i suports **intensius**, els quals estan adaptats a la singularitat individual de l'alumne o alumna que té necessitats educatives especials. Aquestes han de vincular-se amb les mesures addicionals i universals, i es proposen a partir de l'avaluació psicopedagògica que l'Equip d'Assessorament i orientació Psicopedagògica (EAP) en col·laboració amb els mestres i la família, elabora. Són accions d'alta intensitat i de llarga durada. L'aplicació d'aquestes mesures requereix l'elaboració d'un pla individualitzat (PI), en el qual s'especifiquen els objectius a assolir, els professionals implicats, les adaptacions metodològiques i els indicadors de progrés per a la seva avaluació.

El **pla individualitzat (PI)**, és un document en el qual s'hi recullen les reflexions i presa de decisions de l'equip docent i la família, per tal de planificar les mesures, actuacions i suports necessaris per atendre les necessitats d'un alumne. El nen o nena per al qual es decideix

redactar aquest document, necessita altres mesures i suports, a banda de les universals i addicionals per poder assolir els objectius establerts per a l'etapa educativa en la qual es troba.

Aquest document ha de ser útil per concretar quines són les prioritats educatives de l'infant, quines adaptacions cal fer del currículum, i, qui i com avaluarem el progrés.

En alguns casos, també cal redactar un PI per l'alumnat que necessita mesures i suports addicionals.

Amb la finalitat de poder usar i aplicar aquestes mesures i suports per orientar l'atenció educativa, el **Disseny Universal de l'Aprenentatge (DUA)** és un document dissenyat per a tots i totes les alumnes. Aquest model és el marc de referència per a la creació de contextos d'aprenentatge.

En aquest document esmentat anteriorment, s'hi recullen un seguit de pautes a seguir, segons les necessitats de l'alumnat. Aquestes es divideixen en tres blocs:

- Proporcionar múltiples maneres de representació.
- Proporcionar múltiples maneres per a l'acció i l'expressió.
- Proporcionar múltiples maneres de comprometre's.

Cadascun d'aquests blocs conté tres pautes, les quals contenen entre tres i quatre estratègies que donen suport als docents a l'hora de facilitar l'accés a l'aprenentatge als i les alumnes.

Dins el primer bloc, hi trobem la pauta núm. 1, la qual fa referència a les diferents maneres de presentar la informació; en la pauta núm. 2, aconsella oferir diverses opcions de llenguatge, expressions matemàtiques i símbols. I la pauta núm. 3, proporciona opcions per a la comprensió d'algun concepte en concret.

Dins el segon bloc, la pauta núm. 4 està relacionada amb proporcionar diverses opcions per a la interacció física; la pauta núm. 5, en canvi, ofereix diverses opcions per a l'expressió i la comunicació. I la pauta núm. 6, proporciona diverses opcions per a les funcions executives.

I en el tercer i últim bloc, la pauta núm. 7 proporciona oportunitats per a generar interès; la núm. 8 dona opcions per mantenir l'esforç i la persistència. I la núm. 9, dona opcions d'autoregulació.

Llavors, si existeixen mesures i suports per facilitar l'aprenentatge a tot l'alumnat, **quin és l'objectiu d'aquest pla de millora?**

Com he comentat anteriorment, com a docents hem de fer possible que tots i cadascun dels i les alumnes, puguin gaudir d'un marc educatiu inclusiu. És essencial que l'escola sigui per a tothom. L'educació és un element de cohesió social i cultural i, per tant, totes i cadascuna de les persones tenen dret a una educació de qualitat.

Com defineixen P. Pujolàs i J. R. Lago (2006): *Una escola inclusiva és aquella en la qual poden aprendre junts alumnes diferents, una escola que no exclou ningú, perquè no hi ha diferents categories d'estudiants, només hi ha una sola categoria d'alumnes, sense cap mena d'adjectius, que —evidentment— són diferents. A l'escola inclusiva només hi ha alumnes, a seques, sense adjectius; no hi ha alumnes corrents i alumnes especials, sinó simplement alumnes, cadascú amb les pròpies característiques i necessitats. La diversitat és un fet natural, és la normalitat: el més normal és que siguem diferents (afortunadament).*

Així doncs, l'**escola inclusiva** pretén com el seu propi nom indica, incloure a tots i totes les alumnes, independentment de les seves condicions. Garantir-los el suport que necessitin per participar en les tasques educatives, les quals també han de permetre la inclusió de tot l'alumnat.

Arribats a aquest punt, hauríem de parlar de la diferència que hi ha entre dos conceptes que generalment, es prenen com a sinònims i no ho són. Aquests són la integració i la inclusió.

La **integració**, tal com aporta Liliana Sinisi en l'article *Integración o inclusión escolar: ¿Un cambio de paradigma?*, significa constituir les parts d'un tot. És a dir, fer que alguna persona formi part d'un tot. Mentre que la **inclusió** es porta implícita i, per tant, ja pertany a un tot. Amb això vull referir-me que mentre que la integració pretén que l'alumne formi part d'un grup per oferir-li l'oportunitat de realitzar una tasca, la inclusió ja l'ha tingut en compte. No és necessari fer partícip a l'infant, perquè l'infant ja pertany a un tot: el seu grup classe.

Encara avui en dia les persones utilitzen les dues paraules com a sinònims. És cert que des d'un temps cap aquí, s'ha intentat fer ús de la paraula inclusió en termes relacionats amb l'educació. Però, em surgeix un dubte. Només canviant una paraula per una altra, han pogut modificar-se totes les pràctiques i aplicacions a l'aula? Aquesta és una pregunta que hem de qüestionar-nos totes les persones, en especial, els docents. Qui compartim experiències amb els nostres alumnes i influïm en el seu procés de desenvolupament integral.

La inclusió és una forma de viure, que com escriu Pujolàs (2003), està relacionada amb els valors de la convivència i l'acceptació de les diferències, la tolerància i la cooperació. També té a veure amb el dret d'igualtat d'oportunitats. Aquesta opinió, relacionada amb la creació de valors

inclusius per a la resposta educativa adequada, requereix una actitud de compromís i cooperació per part de tota la comunitat educativa. Ja que l'establiment i compliment de les mesures necessàries són la millor garantia perquè tothom respecti a tothom, i tots els estudiants gaudeixin d'igualtat d'oportunitats en un marc educatiu inclusiu.

La **formació dels docents** per a la inclusió educativa ha de ser un assumpte prioritari. Com s'especifica en el document "De l'escola inclusiva al sistema inclusiu", els i les mestres són els pilars que sostenen l'organització i el coneixement pedagògic necessari per afavorir la inclusió. Un aspecte essencial és la construcció de relacions positives entre els docents, la família i l'escola, i l'alumne i la comunitat. L'ambient que hi ha en un centre ha de ser significatiu i cooperatiu per compartir l'organització dels recursos i la planificació de les tasques educatives. També és important que els docents tinguin expectatives altes en l'assoliment dels objectius dels seus alumnes. Com més altes siguin les expectatives, més capaç se sentirà l'alumne. Aquesta teoria, ha de ser aplicada per a tot l'alumnat. És essencial que els docents col·laborin i es coordinin perquè tots i cadascun dels alumnes del centre puguin avançar en el seu procés d'aprenentatge, amb les mesures i els suports de cada infant necessiti.

L'estudiant que necessita especial atenció, avançarà en el seu procés si l'entorn en el qual es troba és segur i positiu. També és crucial que totes les persones implicades tinguin molt clars els objectius que es volen aconseguir amb l'estudiant, i com han de ser treballats. Només d'aquesta manera serà possible el desenvolupament de les estratègies i l'èxit educatiu.

Per altra banda, un punt que cal destacar és la **família** de l'alumne, qui té un paper essencial en aquest procés. El nen o nena, es desenvolupa majoritàriament en dos contextos: el context escolar i el context familiar. És de summa importància que els familiars participin de manera proactiva per ajudar al seu fill o filla a esdevenir una persona competent personal, acadèmica i socialment. Cal que la família i l'escola es coordinin, i ambdues parts es facin responsables del progrés de l'alumne. Es tracta d'establir un vincle de confiança, respecte i acceptació per oferir a l'infant, un context real i proper.

En el document "De l'escola inclusiva al sistema inclusiu", es detallen el conjunt **d'elements que facilita el diàleg i la presa de decisions** perquè l'equip docent i directiu, puguin anar fent camí en aquest procés cap al sistema educatiu inclusiu. Són un llistat d'un total de 65 elements, classificats segons la gestió de l'aula, les activitats d'ensenyament-aprenentatge i d'avaluació, i l'acció de tota la comunitat educativa i l'entorn.

A partir de l'evidència existent de les diferents maneres d'incloure els i les alumnes amb Trastorn de l'Espectre Autista (TEA) a les aules ordinàries, aquest pla de millora se centra en la redacció dels objectius i les estratègies d'actuació per garantir l'accés a l'educació a tot l'alumnat. A més de oferir-los-hi tot el suport que necessitin per assolir les fites que es proposen en cadascuna de les etapes educatives. Tinc en compte aquests elements mencionats anteriorment, així com altres recursos com ara el Disseny Universal d'Aprenentatge entre altres, que puguin enriquir el pla d'actuació que proposo a continuació.

3. MARC NORMATIU

Aquest pla de millora per afavorir la inclusió dels infants amb Trastorn de l'Espectre Autista (TEA) a les aules ordinàries, és un document que es regeix pel context legal vigent. En aquest, s'hi determinen els plans d'actuació i estratègies per assolir els objectius establerts. A continuació, especifico les lleis que el regulen i guien la tasca educativa, ordenades des de l'àmbit més universal al més autònom.

- A nivell universal:
- **Declaració Universal de Drets Humans**, adoptada i proclamada per l'Assemblea General de les Nacions Unides, resolució 217 A (III), de 10 de desembre de 1948.

Considero que l'Article 26 d'aquesta llei, recull els drets de tots i cadascun dels infants, a una educació integral per al ple desenvolupament de la personalitat humana. Així doncs, els nens i nenes diagnosticats amb Trastorn de l'Espectre Autista, no en són una excepció. Tots els infants tenen el dret de gaudir d'una educació que promogui la comprensió, la tolerància i l'amistat.

- A nivell estatal:
- **Constitució espanyola**, de 27 de desembre de 1987 (BOE núm. 311.3, de 29.12.1978).

Tal com es redacta en l'Article 27 de la Constitució espanyola:

1. Todos tienen el derecho a la educación. Se reconoce la libertad de enseñanza. 2. La educación tendrá por objeto el pleno desarrollo de la personalidad humana en el respeto a los principios democráticos de convivencia y a los derechos y libertades fundamentales.

- **Llei Orgànica 3/2020**, del 29 de desembre, per la que es modifica la Llei Orgànica 2/2006, del 3 de maig, d'Educació.

Considero que l'Article 73 de la Llei Orgànica 3/2020, resumeix adequadament els drets dels alumnes amb necessitat educatives especials. Tal com s'hi especifica en el document, el sistema educatiu disposa dels recursos necessaris per a la detecció primerenca d'aquestes necessitats educatives amb la fi que tots i totes les alumnes del centre puguin assolir els objectius establerts. En el mateix article es comenta la necessitat de facilitar la inclusió educativa i social de l'alumnat amb necessitats educatives especials.

- A nivell autonòmic:
- **DECRET 175/2022**, de 27 de setembre de 2022, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica. En aquest decret s'estableix el currículum, sabers, criteris d'avaluació i l'atenció a l'alumnat per afavorir l'assoliment dels objectius establerts. Destaco l'Article 19, on s'inclou la obligatorietat de garantir una atenció educativa per a tot l'alumnat, i oferir les mesures i suports necessaris amb la finalitat de d'afavorir el seu desenvolupament personal i social.

Article 19. 4. Tots els i les alumnes són subjecte de l'atenció educativa i han de beneficiar-se, en un context ordinari, de les mesures i suports universals i, si escau, de les mesures addicionals i/o intensives per tal de garantir l'accés a l'educació i l'èxit educatiu en condicions d'equitat i igualtat d'oportunitats

- **Documents per a l'organització i la gestió dels centres (Curs 2022-2023)**. Al llarg d'aquest document, s'especifiquen les funcions a dur a terme per una bona organització i gestió del centre i, per tant, la diversitat és, sens dubte, un punt a tenir en compte. Cal ressaltar el punt 3. Professionals d'atenció educativa dels centres educatius, on s'especifica que els centres educatius poden disposar de professionals d'atenció educativa per donar suport al Projecte Educatiu del Centre i complementar l'atenció educativa a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu.
- **DECRET 150/2017**, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu. Aquest decret engloba el marc d'actuació en la detecció i atenció educativa a tots i cadascun dels alumnes, fent ús de les mesures universals, addicionals o intensives segons el cas. L'objectiu és garantir l'accés a l'educació a tot l'alumnat del centre. Aquest pla de millora té en compte els punts esmentats en aquest document i, per tant, els plans d'actuació dissenyats tenen un recolzament legal vigent.

Ressalto l'article 3.2. Tots i cadascun dels alumnes han de beneficiar-se, en un context ordinari, de les mesures i suports universals, a fi de desenvolupar-se personalment i socialment i avançar en les competències de cada etapa educativa.

I, per tant, tal com s'esmenta en l'article és un dret de l'alumne poder desenvolupar-se en un context ordinari, l'aspecte més notable d'aquest pla de millora.

D'altra banda, també afegeixo l'article 6.G. *Adequar les mesures i els suports a les característiques dels alumnes i del context, promovent el compromís de cada alumne amb el seu procés d'aprenentatge, el desenvolupament personal i social i l'avenç en l'assoliment de les competències al llarg de tota l'escolarització obligatòria i postobligatòria, i posant una especial atenció en les transicions entre etapes i en la continuïtat formativa.*

Així doncs, tal com s'ha comentat en l'apartat anterior d'aquest document, aquest pla de millora pretén oferir les mesures i els suports necessaris adequats a cada alumne per a garantir l'èxit educatiu, personal i social. L'escola que l'implementi ha de poder complir amb aquesta atenció educativa i actuar de manera organitzada per facilitar la participació i l'accés a l'aprenentatge a tots i totes les alumnes del centre educatiu.

- **Llei 12/2009**, del 10 de juliol, d'Educació de Catalunya (LEC). En destaco l'article 48. 1.

Els centres del Servei d'Educació de Catalunya han de participar en l'adequada i equilibrada escolarització dels alumnes amb necessitats educatives específiques i s'han de comprometre a fomentar la pràctica de la inclusió pedagògica.

Per tant, tal com es detalla en el document, els centres educatius han d'atendre les necessitats d'escolarització derivades de l'atenció a l'alumnat amb necessitats educatives específiques.

I l'Article 81. Criteris d'organització pedagògica dels centres per a l'atenció dels alumnes amb necessitats educatives específiques. El qual és la clara justificació de la necessitat existent d'aquest pla de millora.

2. Els projectes educatius dels centres han de considerar els elements curriculars, metodològics i organitzatius per a la participació de tots els alumnes en els entorns escolars ordinaris, independentment de llurs condicions i capacitats.

- **Decret 181/2008, de 9 de setembre, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments del segon cicle de l'educació infantil.**

En aquest document, l'Article 13. Atenció a la diversitat, fa èmfasi a la importància de fer propostes flexibles per poder fer concrecions individuals, ajustades a les característiques i ritmes d'aprenentatge de cada alumne.

- **Estatut d'autonomia de Catalunya**, de 2006. Les persones amb necessitats educatives especials tenen dret a rebre el suport necessari que els permeti accedir al sistema educatiu.

4. DESENVOLUPAMENT DEL PROJECTE

Aquest últim apartat del Pla de Millora està format pels objectius, les estratègies i les propostes que he dissenyat per garantir la inclusió de l'alumnat amb Trastorn de l'Espectre Autista (TEA) a les aules ordinàries. Aquest pla de desenvolupament està plantejat per dur-lo a terme en quatre cursos escolars.

L'objectiu de la redacció d'aquest apartat és poder oferir els recursos i les eines necessàries per garantir l'accés a una educació inclusiva a tots i cadascun dels infants. Trencar amb les accions d'exclusió que tenen lloc en el moment en què es dissenyen activitats que no són prou flexibles perquè l'alumne/a amb necessitats educatives especials pugui dur-la a terme. En aquest cas, em centro en els i les alumnes amb TEA.

Per tal de proposar activitats de qualitat i que realment siguin útils per afavorir la inclusió, faig recerca i demano opinions a dues persones que formen part de la comunitat educativa. Per una banda, una mestra especialista en atenció a la diversitat que té més de quinze anys d'experiència; i, per altra banda, una mare d'una nena de vuit anys, amb un diagnòstic de Trastorn de l'Espectre Autista. Això em permet fer propostes efectives i reals.

Algunes de les activitats detallades són extretes d'articles i altra recerca bibliogràfica, les quals es troben referenciades. Altres, són propostes que han anat sorgint com a idees a partir de la redacció de la justificació i el marc teòric. I d'altres, són estratègies que he cregut necessari incloure-les, a partir de les reunions amb l'especialista d'atenció a la diversitat i, la família que he mencionat anteriorment.

Així doncs, estructuro la informació de manera que apareixen els objectius junt amb les estratègies que utilitzarem per poder assolir-los. A més a més, cadascuna d'aquestes estratègies inclou les activitats específiques que proposo per afavorir la inclusió de tot l'alumnat i la seva temporització.

Hi ha un total de quatre objectius, de manera que n'hi ha un relacionat amb l'àmbit de gestió, un altre amb l'àmbit pedagògic, un tercer amb l'àmbit metodològic i, per últim, un objectiu dins l'àmbit de comunitat educativa. A més a més, afegeixo les estratègies necessàries per assolir cadascun dels objectius establerts.

A continuació, afegeixo els objectius establerts en aquest pla de millora.

Taula 2.

Objectius del pla de millora.

ÀMBIT DE GESTIÓ	Dinamitzar els espais del centre educatiu per oferir als i les alumnes amb necessitats educatives especials, un entorn segur, proper i agradable.
ÀMBIT PEDAGÒGIC	Oferir formació pel professorat i apropar a tot l'alumnat a un context inclusiu per afavorir la inclusió dels alumnes amb Trastorn de l'Espectre Autista a les aules ordinàries.
ÀMBIT METODOLÒGIC	Utilitzar metodologies actives i participatives com a recurs per a l'atenció a la diversitat.
ÀMBIT DE COMUNITAT EDUCATIVA	Establir vincles de confiança i convivència amb les famílies de tots i cadascun dels alumnes.

Especifico els recursos que necessitaré i, els professionals i membres de la comunitat educativa responsables de dur a terme les accions. Detallo els indicadors de procés i dels resultats que permetran l'avaluació d'aquestes accions per valorar si aquestes propostes resulten útils per a la inclusió de l'alumnat o no.

Amb relació a la temporització, tenint en compte que es tracta d'un pla de millora a quatre anys vista, he ressaltat amb un color més fort l'any en què es durà a terme cadascuna de les accions que proposo. I de color més fluix, les accions i/o activitats que es mantindran però en menys freqüència. És a dir, el color és més fort o més fluix segons la intensitat de l'aplicació de determinada acció durant els quatre anys que s'implementa el pla de millora.

4.1. ÀMBIT DE GESTIÓ

Taula 3.

Desenvolupament del Pla de Millora. Objectiu 1. Estratègies 1 i 2.

Objectiu 1. Dinamitzar els espais del centre educatiu per oferir als i les alumnes amb necessitats educatives especials, un entorn segur, proper i agradable.								
Estratègia 1: Creació d'espais per oferir un entorn càlid i agradable a l'alumnat amb necessitats educatives especials.								
Activitats/Accions	Responsables	Recursos específics	Indicadors d'avaluació		Temporització			
			Del procés	Dels resultats	1r	2n	3r	4t
1. Adequació d'un espai multisensorial.	Equip Directiu	Mobiliari i material multisensorial	Document de seguiment de cada alumne i la seva evolució (positiva/negativa) gràcies a la utilització d'aquest espai.	Reflexió per part dels professionals sobre la percepció de millora de cadascun dels i les alumnes amb necessitats educatives especials.				
2. Adequació d'un espai simulador d'una estança de la casa.	Equip directiu	Mobiliari i equipament electrodomèstic	Formulari dirigit a l'alumnat per valorar la seva adaptació en l'ús d'aquest nou espai.	Reflexió per part dels professionals sobre la percepció de millora de cadascun dels i les alumnes amb necessitats educatives especials.				
3. Creació d'una comissió de la inclusió educativa.	Claustre de professorat	Cap material específic.	Índex de participació en la comissió d'inclusió	Valoració i anàlisi posterior a les sessions.				

			educativa.					
4. Reorganització dels horaris amb la finalitat d'aprofitar els espais.	Equip directiu	Cap material específic.	Qüestionari als alumnes perquè puguin fer les seves propostes de millora.	Valoració per part dels i les mestres per saber si la reorganització d'horaris té beneficis.				
5. Redacció conjunta de les normes que cal seguir per a la utilització dels espais.	Comunitat educativa	Cap material específic.	Formulari dirigit als i les alumnes per valorar si han complert les normes establertes, si els ha agradat redactar-les conjuntament, etc.	Document en el qual s'hi recullen els beneficis del compliment de les normes establertes.				
Estratègia 2: Rehabilitar espais de l'escola per destinar-los a la resolució de conflictes i gestió d'emocions.								
Activitats/Accions	Responsables	Recursos específics	Indicadors d'avaluació		Temporització			
			Del procés	Dels resultats	1r	2n	3r	4t
1. Valoració inicial de la tipologia de conflictes que hi ha a l'escola.	Claustre de professorat	Cap material específic.	Formulari dirigit al professorat per recollir la tipologia de conflictes que hi ha a les aules.	Redacció d'un document en el qual s'especifiquen la tipologia de conflictes més recurrents a les aules.				
2. Formació inicial d'educació emocional per al professorat, amb la finalitat de poder beneficiar als i les alumnes en la resolució de	Equip Directiu Claustre de professorat	Material específic de la formació.	Índex d'assistència i participació en les formacions.	Full de cada mestre/a del nombre de formacions completades.				

conflictes i gestió d'emocions.							
3. Habilitar un espai de l'aula de psicomotricitat per a la gestió i resolució de conflictes.	Equip Directiu Figura del mediador	Espai de l'escola i mobiliari.	Document de valoració per part dels mestres sobre els beneficis i l'impacte de la utilització d'aquest espai, en les resolucions dels conflictes.	Taula justificant de les vegades que s'ha utilitzat l'aula.			
4. Habilitar un espai per a la gestió d'emocions.	Equip Directiu Mestre especialista	Material tangible i d'ajut per a la relaxació.	Recull d'informació per part del mestre especialista sobre els beneficis de la utilització d'aquest espai per a la gestió de les emocions.	Taula justificant de les vegades que s'ha utilitzat l'aula.			
5. Redacció conjunta de les normes que cal seguir per a la utilització dels espais.	Comunitat educativa	Cap material específic.	Formulari dirigit als i les alumnes per valorar la seva adaptació en el seguiment de les normes establertes.	Document en el qual s'hi recullen els beneficis del compliment de les normes establertes.			

4.2. ÀMBIT PEDAGÒGIC

Taula 4.

Desenvolupament del Pla de Millora. Objectiu 2. Estratègia 1 i 2.

Objectiu 2. Oferir formació pel professorat i apropar a tot l'alumnat a un context inclusiu per afavorir la inclusió dels alumnes amb Trastorn de l'Espectre Autista a les aules ordinàries.								
Estratègia 1: Formació al professorat per afavorir la gestió de les aules incloent als i les alumnes amb Trastorn de l'Espectre Autista.								
Activitats/Accions	Responsables	Recursos específics	Indicadors d'avaluació		Temporització			
			Del procés	Dels resultats	1r	2n	3r	4t
1. Formació per als i les mestres per a la gestió de les aules tenint en compte el Disseny Universal per a l'Aprenentatge.	Equip formador del Departament d'Educació.	Material específic de la formació.	Índex d'assistència i participació en la formació.	Full de cada mestre/a del nombre de formacions completades.				
2. Formació per als docents sobre el Trastorn de l'Espectre Autista (TEA). Les conductes que poden presentar, la gestió de la frustració, etc.	Equip formador del Departament d'Educació.	Material específic de la formació.	Nombre de docents que assisteixen a la formació.	Qüestionari per valorar si aquesta formació els ha aportat recursos que els poden ajudar per incloure els i les alumnes TEA a l'aula.				
3. Formació dirigida als i les mestres per a l'aplicació de tècniques que afavoreixen la inclusió de tot l'alumnat, a les aules ordinàries.	Mestre/a especialista.	Material específic de la formació.	Índex d'assistència i participació en la formació.	Enquesta dirigida al professorat per valorar els punts forts i punts febles de la formació.				

4. Propostes metodològiques per acompanyar al professorat en el procés d'assolir el benestar general de tot l'alumnat, tant físic com emocional.	Equip formador del Departament d'Educació.	Material específic de la formació.	Formulari dirigit al professorat per valorar la seva participació en la formació.	Qüestionari per valorar si aquesta formació aporta metodologies útils per gestionar benestar general de tot l'alumnat.				
5. Formació dirigida als i les mestres en el mètode TEACCH (Treatment and Education of Autistic and related Communication Handicapped Children).	Mestre especialista de l'escola, qui ja coneix el mètode i l'ha aplicat en ocasions anteriors.	Material específic de la formació.	Nombre de docents que assisteixen a la formació.	Formulari dirigit als docents que assisteixen a la formació, per valorar la utilitat dels recursos que s'ofereixen en aquesta formació.				
Estratègia 2: Apropament de recursos per a tot l'alumnat per garantir la inclusió de tots i totes les alumnes, a les aules ordinàries.								
Activitats/Accions	Responsables	Recursos específics	Indicadors d'avaluació		Temporització			
			Del procés	Dels resultats	1r	2n	3r	4t
1. Taller d'activitats per afavorir la cohesió de grup i les relacions positives entre els i les alumnes.	Tutor o tutora del grup.	Material específic del taller.	Graella d'observació per valorar què els ha agradat més i què els ha agradat menys del taller.	Dianes de coavaluació entre companys i companyes.				
2. Xerrada per a tot l'alumnat sobre la regulació de les emocions i, com prevenir conflictes i quines estratègies utilitzar per gestionar les conductes negatives i de frustració.	Tutor o tutora del grup i mestre o mestra especialista.	Material específic de la formació.	Comentari sobre una estratègia que els hagi agradat i creguin que poden utilitzar per autoregular-se.	Dianes d'autoavaluació sobre si han estat atents durant la xerrada.				

<p>3. Taller en el qual l'alumnat posa en pràctica diferents tècniques que afavoreixen la inclusió de tots els i les estudiants.</p>	<p>Ajuntament del municipi.</p>	<p>Material específic del taller.</p>	<p>Graella per valorar si han anat responent les preguntes que els feia la persona que ha dut a terme el taller.</p>	<p>Qüestionari al tutor o tutora del grup, per valorar el taller.</p>				
<p>4. Creació d'una assemblea d'infants en la qual s'estableixin unes pautes d'actuació per a la convivència en grup.</p>	<p>Tutor o tutora del grup i alumnat.</p>	<p>Material específic per a les activitats que es proposin per part de l'Assemblea.</p>	<p><i>Checklist</i> en la qual els i les alumnes marquen a la casella SI, en el cas d'haver assistit a les activitats que la mateixa Assemblea proposa, o bé, la casella NO, en el cas de no haver-hi assistit.</p>	<p>Dianes d'autoavaluació i coavaluació sobre si han tingut relacions positives amb els seus companys i companyes durant les estones d'Assemblea (si han respectat el torn de paraula, si han escoltat els seus companys/es, si els seus companys/es l'han escoltat a ell/a...).</p>				

4.3. ÀMBIT METODOLÒGIC

Taula 5.

Desenvolupament del Pla de Millora. Objectiu 3. Estratègia 1 i 2.

Objectiu 3. Utilitzar metodologies actives i participatives com a recurs per a l'atenció a la diversitat.								
Estratègia 1: Introducció de metodologies que afavoreixen al desenvolupament integral de l'alumnat en els cursos 1r, 3r i 6è de primària.								
Activitats/Accions	Responsables	Recursos específics	Indicadors d'avaluació		Temporització			
			Del procés	Dels resultats	1r	2n	3r	4t
1. Utilització de la metodologia de Treball per Projectes per garantir un aprenentatge inclusiu basat en situacions quotidianes i properes als i les estudiants.	Tutor o tutora del grup.	Material específic del projecte a desenvolupar.	Full de seguiment de les tasques a realitzar en el projecte.	Formulari als i les mestres per a la valoració dels beneficis de l'ús d'aquesta metodologia a les aules.				
2. Ús de l'Aprenentatge Cooperatiu com a estratègia per a la inclusió dels i les alumnes TEA, establint uns rols per cadascun dels membres de l'equip cooperatiu.	Claustre del professorat.	Material específic de les propostes que s'ofereixen per realitzar cooperativament.	Quadern d'equip en el qual s'estableixen els rols de cada membre de l'equip cooperatiu, i s'especifiquen les tasques fetes en cadascuna de les classes.	Quadern d'equip per valorar el treball cooperatiu.				
3. Implementació del mètode TEACCH (Treatment and Education of Autistic and	Tutor o tutora del grup.	Material específic segons les propostes que s'introdueixin a	Recull d'informació sobre el seguiment dels i les alumnes amb	Qüestionari dirigit al professorat per valorar l'efectivitat de la				

related Communication Handicapped Children) per a la inclusió dels alumnes amb Trastorn de l'Espectre Autista, a les aules ordinàries.		l'aula.	Trastorn de l'Espectre Autista (TEA) en la implementació del programa TEACCH.	implementació del programa TEACCH.				
Estratègia 2: Ús de tècniques per treballar l'atenció i l'autoregulació amb els nens i nenes amb Trastorn de l'Espectre Autista.								
Activitats/Accions	Responsables	Recursos específics	Indicadors d'avaluació		Temporització			
			Del procés	Dels resultats	1r	2n	3r	4t
1. Introducció d'exercicis d'autoregulació per donar una resposta adequada a la frustració.	Mestre especialista d'Educació Física.	Cap material específic.	Diari d'autoreflexió sobre com l'alumne/a ha gestionat la frustració en una situació determinada.	Diari d'autoreflexió per veure el nivell d'autoregulació que l'alumne ha anat adquirint.				
2. Trobades entre professorat per guiar com han de ser les instruccions verbals i/o visuals que es donin a l'alumne amb TEA per tal d'ajudar-lo a estar atent/a al que se li demana.	Tutor o tutora del grup i mestre especialista.	Cap material específic.	Dossier amb la informació de cada alumne amb TEA, i el seu progrés en relació amb l'atenció i concentració.	Informe de l'alumne TEA, el punt en el qual es troba en finalitzar el curs. Quines tècniques i/o suports afavoreixen el seu procés d'aprenentatge i quines no.				
3. Ús del ACP (Apoyo Conductual Positivo), una tècnica d'intervenció i aprenentatge útil per abordar les conductes	Tutor o tutora del grup i mestre especialista.	Material específic segons els recursos que s'utilitzin.	Recull d'informació sobre les tècniques que es van donant a conèixer amb cada alumne.	Informe de l'alumne TEA on s'inclouen les estratègies i/o tècniques positives per al seu procés d'ensenyament-				

problemàtiques que puguin presentar els alumnes TEA.				aprenentatge.				
4. Introducció de les rutines i suports visuals tenint en compte el temps del qual disposa per dur a terme les activitats.	Tutor o tutora del grup i mestre especialista.	Material específic segons els recursos visuals que els i les alumnes necessitin.	Quadern de classe en el qual s'anoten totes les tasques i/o activitats que es realitzen cada dia.	Qüestionari dirigit al professorat per valorar l'efectivitat de l'ús dels recursos visuals i les rutines.				

4.4. ÀMBIT DE COMUNITAT EDUCATIVA

Taula 6.

Desenvolupament del Pla de Millora. Objectiu 4. Estratègia 1.

Objectiu 4. Establir vincles de confiança i convivència amb les famílies de tots i cadascun dels alumnes.								
Estratègia 1: Incloure dinàmiques i activitats proposades entre l'escola i la família per afavorir la relació entre els membres de la comunitat educativa i fomentar la seva participació.								
Activitats/Accions	Responsables	Recursos específics	Indicadors d'avaluació		Temporització			
			Del procés	Dels resultats	1r	2n	3r	4t
1. Tallers dirigits a l'alumnat en el qual es practiquen els comportaments socials apropiats en cada situació (jocs de rol).	Ajuntament del municipi.	Material específic del taller.	Graella d'observació per valorar la participació activa i l'actitud positiva de l'alumnat en el taller.	Dianes d'autoavaluació de la seva actitud participativa durant l'estona del taller.				
2. Introducció del Programa d'Intervenció Centrat en la Família, per part de la Fundació ConecTEA.	Fundació ConecTEA.	Material específic de cada trobada.	Índex d'assistència i participació en les formacions que proposa la Fundació.	Qüestionari dirigit a les famílies per fer la valoració del Programa.				
3. Creació d'un Pla pilot en el qual les famílies visiten l'escola per dur a terme activitats específiques que s'organitzen des del centre educatiu, per a l'alumnat.	Associació de Famílies de l'Alumnat (AFA) i l'Equip directiu.	Material específic de cada activitat.	Formulari dirigit a les famílies perquè escullin els dies del curs que visitaran l'escola per dur a terme les activitats.	Recull de les valoracions dels i les alumnes amb relació a les activitats que s'han dut a terme amb les famílies.				

4. Taller dirigit als mestres, les famílies i els alumnes TEA.	Centre de Recursos TEA (CRTEA).	Material específic del taller.	Índex de participació en el taller, de les persones a les quals va dirigit.	Qüestionari als mestres, a les famílies i a l'alumnat, per tal de valorar el taller.				
5. Impuls d'un projecte dirigit a les famílies, per tal de donar a conèixer el Trastorn de l'Espectre Autista.	Associació de Famílies de l'Alumnat (AFA).	Cap material específic.	Índex de participació en les trobades.	Qüestionari a les famílies per fer una valoració del projecte.				

4.5. ACTIVITATS I/O ACCIONS PROPOSADES

En aquest apartat del document faig una explicació més detallada de cadascuna de les activitats i/o accions que proposo per aplicar aquest pla de millora a les escoles. Així com afegeixo la justificació del perquè considero important introduir-les.

4.5.1. ACCIONS DE L'ÀMBIT DE GESTIÓ

En relació amb el primer objectiu: *Dinamitzar els espais del centre educatiu per oferir als i les alumnes amb necessitats educatives especials, un entorn segur, proper i agradable*, hi ha dues estratègies que permetran posar en pràctica totes les accions i activitats proposades, per tal d'assolir l'objectiu establert.

La primera estratègia, la qual fa referència a **la creació d'espais per oferir un entorn càlid i agradable a l'alumnat amb necessitats educatives especials**, hi ha un total de cinc accions a realitzar. A la segona estratègia, la qual fa referència a **la rehabilitació d'espais de l'escola per destinar-los a la resolució de conflictes i gestió d'emocions**, també n'hi ha un total de cinc.

Taula 7.

Descripció de les accions de l'àmbit de gestió.

ÀMBIT DE GESTIÓ	
Objectiu 1. Dinamitzar els espais del centre educatiu per oferir als i les alumnes amb necessitats educatives especials, un entorn segur, proper i agradable.	
Estratègia 1: Creació d'espais per oferir un entorn càlid i agradable a l'alumnat amb necessitats educatives especials.	
ACTIVITATS/ACCIONS	DESCRIPCIÓ
1. Adequació d'un espai multisensorial.	L'objectiu d'habilitar un espai multisensorial és oferir un espai agradable en el qual els nens i nenes amb necessitats educatives especials, reben diferents estímuls de manera controlada i regulada.

	<p>El món en el qual vivim està ple d'objectes amb diferents textures, olors diferents en cada racó, ... També es produeixen sons i llums de diferents intensitats, etc. I nosaltres, les persones, tenim accés a tot això, gràcies als nostres cinc sentits: tacte, gust, olor, oïda i vista. És per aquest motiu que considero important treballar amb diferents materials que poden crear sensacions diverses segons la persona que els estigui rebent, a través dels òrgans sensorials. En aquest espai hi ha elements com ara una piscina de boles, un gronxador, matalassos i blocs tous, etc.</p> <p>Una sala multisensorial és un espai per a la intervenció global destinat a proporcionar estímuls sensorials a les persones, per tal que aconseguixin la relaxació.</p>
<p>2. Adequació d'un espai simulador d'una estança de la casa.</p>	<p>L'objectiu d'habilitar aquesta sala és oferir un espai en el qual els nens i nenes que ho necessiten puguin accedir-hi, generalment, en les estones d'entrada i sortida de l'escola. És cert que tant les entrades com les sortides de l'escola, els canvis de classe i, l'anada i la tornada del menjador, són moments en els quals es troben tots els alumnes del centre educatiu, fora de les seves aules. I, per tant, el nivell de sonoritat que hi ha als passadissos és molt alt.</p> <p>En alguns casos, els nens i nenes diagnosticats amb Trastorn de l'Espectre Autista tenen més sensibilitat al so. I és per aquest motiu que proposo la creació d'aquest espai i la reorganització dels horaris per tal que els i les alumnes que ho requereixin, puguin fer-ne ús en aquestes estones esmentades anteriorment.</p> <p>Aquesta proposta sorgeix a partir del meu plantejament després d'haver realitzat la formació duta a terme pel centre "The Middletown Center for Autism" d'Irlanda. Durant la meua estada al país, vaig poder gaudir d'una formació al professorat sobre l'autisme en general. Les tècniques que com a mestres podem oferir als nens i nenes amb TEA diagnosticat, com és la comunicació social i el processament sensorial dels infants. També vam fer un incís en l'estil d'aprenentatge i l'impacte que té l'ús del material visual en les tasques que s'introdueixen a l'aula. Aquesta</p>

	<p>formació va tenir una durada de 20 hores durant el mes de novembre del 2021.</p> <p>D'aquí sorgeix la meua reflexió sobre com poder ajudar a l'alumnat amb TEA perquè puguin trobar-se en un ambient favorable abans d'entrar a les seves aules.</p> <p>Aquest espai és acollidor, amb unes cadires còmodes, sofàs i altre mobiliari similar al d'una sala d'estar de casa. A més a més, hi afegim electrodomèstics perquè els i les alumnes puguin preparar-se l'esmorzar i gaudir de l'estona prèvia a l'inici de les classes. La finalitat és que l'alumnat que es dirigeix a aquesta aula pugui gaudir-ne i treure'n beneficis per la seva autoregulació.</p>
<p>3. Creació d'una comissió de la inclusió educativa.</p>	<p>Considero necessari crear una comissió de la inclusió educativa, per tal que les persones que la formen puguin reunir-se per oferir propostes que afavoreixin la inclusió de tots i totes les alumnes del centre educatiu.</p>
<p>4. Reorganització dels horaris amb la finalitat d'aprofitar els espais.</p>	<p>Aquesta acció fa referència a la reorganització d'horaris per tal que els i les alumnes que necessitin accedir als espais anteriorment esmentats (espai multisensorial i espai que simula una estança de la casa), ho facin de manera organitzada. Tot seguint uns horaris establerts pels mestres, segons les necessitats de cada infant.</p>
<p>5. Redacció conjunta de les normes que cal seguir per a la utilització dels espais.</p>	<p>Aquesta redacció conjunta de les normes que cal seguir en cadascun dels espais que adequem per als nens i nenes amb necessitats educatives especials, té la finalitat d'establir unes directrius o passos a seguir per a la utilització i el bon ús d'aquestes.</p> <p>A més a més, el fet de redactar les normes entre professorat i alumnat, té un doble objectiu. Els nens i nenes, un cop estableixen una norma, coneixen les conseqüències de complir-la o incomplir-la. Cosa que afavoreix en el seu procés d'aprenentatge i autoregulació de la frustració i en general, en el seu desenvolupament integral.</p>

Estratègia 2: Rehabilitar espais de l'escola per destinar-los a la resolució de conflictes i gestió d'emocions	
ACTIVITATS/ACCIONS	DESCRIPCIÓ
1. Valoració inicial de la tipologia de conflictes que hi ha a l'escola.	<p>Aquesta valoració inicial es duu a terme per conèixer quin tipus de conflictes hi ha a l'escola, ja que depenent de la tipologia de conflictes que hi hagi, l'actuació serà diferent.</p> <p>Aquesta valoració la duen a terme els i les mestres tutores de cada aula, en unes reunions de claustre, ja que ells i elles són les persones amb les quals comparteixen el dia a dia, els infants del centre educatiu. De manera que els docents coneixen els problemes que sorgeixen entre els seus alumnes.</p>
2. Formació inicial d'educació emocional per al professorat, amb la finalitat de poder beneficiar als i les alumnes en la resolució de conflictes i gestió d'emocions.	<p>La formació per al professorat, té un dobte objectiu. Per una banda, aquesta formació inicial en educació emocional, permetrà que els mateixos docents coneguin els possibles estats en els quals es poden trobar els seus alumnes, i com poden reaccionar ells mateixos a aquestes situacions. Per altra banda, aquesta formació també ofereix als i les mestres, els recursos que poden aplicar amb els infants, per tal d'ajudar-los en la gestió d'emocions. A partir de la formació cap al professorat, qui són els models pels estudiants, pretenem que els docents siguin un bon model per a ells i elles, i a la vegada, puguin ajudar-los en aquest procés.</p>
3. Habilitar un espai de l'aula de psicomotricitat per a la gestió i resolució de conflictes .	<p>Habilitar aquest espai ens permet aprofitar els espais que tenim a l'escola per dinamitzar-los al màxim. El fet d'utilitzar un racó d'una aula per a la gestió i la resolució de conflictes, ofereix el moment i el lloc indicat perquè els i les alumnes puguin reunir-se per gestionar una situació – conflicte. L'objectiu és que amb l'ajut d'un mediador o medidora, els estudiants puguin escoltar-se entre ells i elles, comprendre els seus companys/es i arribin a un acord per solucionar el conflicte.</p> <p>És per això, que cal establir unes normes per a l'ús d'aquest espai, cosa que afegeixo en una altra acció de la mateixa estratègia.</p>

	<p>Aquesta acció es proposa per tots i totes les alumnes del centre educatiu, no només a l'alumnat diagnosticat amb TEA. I és que una escola inclusiva ha d'incloure a tothom, i, per tant, tots els estudiants han de tenir l'oportunitat d'aprendre a gestionar els conflictes.</p> <p>Com planteja Paco Cascón Soriano en el seu llibre <i>“Educar en y para el conflicto”</i>, és necessari que les persones puguin descobrir la perspectiva positiva del conflicte, aprenguin a analitzar-los i a entendre la seva complexitat i, per últim, puguin trobar solucions a les diferents situacions que se'ls presenta.</p> <p>És a partir de la proposta d'aquest professor que sorgeix la meua iniciativa de crear un espai per ajudar a tots i cadascun dels i les alumnes a gestionar quelcom considerat tant natural com ho són els conflictes. Parlant de conflictes com ara situacions amb les quals s'hi troben en l'actualitat, i pels que es trobaran després. L'objectiu és que l'alumnat pugui fer front a qualsevol situació, i alhora pugui adonar-se que el fet de solucionar un problema, no significa que no en sorgiran d'altres que també haurem de solucionar. Tal com diu Cascón, P. <i>“El gran reto es aprender a convivir con los conflictos que tenemos y aprender a educarnos en una serie de herramientas para abordar los conflictos cuando apenas estan empezando, sin esperar a la violencia y de una forma positiva”</i>.</p>
<p>4. Habilitar un espai per a la gestió d'emocions.</p>	<p>Considero que és important que els i les alumnes tinguin un punt de referència quan hagin de gestionar alguna situació. És per aquest motiu que he habilitat un espai per a la gestió d'emocions, diferent del petit raconet de la sala de psicomotricitat que va destinat a la resolució de conflictes.</p> <p>En aquest cas, la finalitat és que l'alumne/a tingui un lloc on adreçar-se en el moment en què identifica una emoció que el fa sentir estrany, com ara pot ser l'enuig, la ràbia, la por, etc. En aquest espai, s'ofereixen els passos que han de seguir per tal d'autoregular l'emoció que tenen en aquell mateix moment.</p>

5. Redacció conjunta de les normes que cal seguir per a la utilització dels espais.	Tal com he comentat en l'acció número 5, de la primera estratègia d'aquest mateix objectiu, és necessari establir unes normes per tal de tenir cura d'aquest espai i fer-ne un bon ús.
---	--

4.5.2. ACCIONS DE L'ÀMBIT PEDAGÒGIC

En relació amb el segon objectiu: *Oferir formació pel professorat i apropar a tot l'alumnat a un context inclusiu per afavorir la inclusió dels alumnes amb Trastorn de l'Espectre Autista a les aules ordinàries*, hi ha dues estratègies que permetran posar en pràctica totes les accions i activitats proposades, per tal d'assolir l'objectiu establert.

La primera estratègia, la qual fa referència a **la formació dirigida al professorat per tal d'afavorir la gestió de les aules incloent els i les alumnes amb Trastorn de l'Espectre Autista**, hi ha un total de cinc accions a realitzar. Mentre que la segona estratègia, la qual fa referència a **la formació dirigida a tot l'alumnat per tal de garantir la inclusió de tots i totes les alumnes a les aules ordinàries**, n'hi ha quatre.

Taula 8.

Descripció de les accions de l'àmbit pedagògic.

ÀMBIT PEDAGÒGIC	
Objectiu 2. Oferir formació pel professorat i apropar a tot l'alumnat a un context inclusiu per afavorir la inclusió dels alumnes amb Trastorn de l'Espectre Autista a les aules ordinàries.	
Estratègia 1: Formació al professorat per afavorir la gestió de les aules incloent als i les alumnes amb Trastorn de l'Espectre Autista.	
ACTIVITATS/ACCIONS	DESCRIPCIÓ
1. Formació per als i les mestres per a la gestió de les aules tenint en compte el Disseny Universal per a l'Aprenentatge (DUA).	Es durà a terme una formació dirigida al professorat perquè coneguin el Disseny Universal per a l'Aprenentatge (DUA) i analitzin en quins casos és necessari aplicar cadascuna de les mesures que inclou el document. Aquestes són mesures i suports universals, addicionals i intensives. El professorat aprendrà a determinar en quin nivell es troba cadascun dels seus alumnes, i quins recursos pot fer servir per ajudar-los a accedir a l'aprenentatge dels continguts que estableix el currículum per a cada etapa.

<p>2. Formació per als docents sobre el Trastorn de l'Espectre Autista (TEA). Les conductes que poden presentar, la gestió de la frustració, etc.</p>	<p>Aquesta acció és una formació perquè els i les mestres coneguin el Trastorn de l'Espectre Autista, ja que el nombre de casos d'alumnes TEA continua incrementant i és essencial que el professorat conegui el Trastorn, de la manera més profunda possible.</p> <p>Es donen a conèixer les característiques més destacables i habituals en el caràcter dels nens i nenes TEA, i quines dificultats poden arribar a tenir, segons el grau en el qual es troben, en relació amb la comunicació i la relació amb els altres.</p> <p>A més a més, aquesta formació, com en gairebé totes les formacions que proposo en aquest pla de millora, va acompanyada de recursos que el mestre o la mestra pot fer servir per ajudar als i les alumnes en la gestió de la frustració, la relació amb els seus companys i companyes, etc.</p>
<p>3. Formació dirigida als i les mestres per a l'aplicació de tècniques que afavoreixen la inclusió de tot l'alumnat, a les aules ordinàries.</p>	<p>Aquesta acció és una formació dirigida al professorat per tal que coneguin tècniques i estratègies que afavoreixin la inclusió de tot l'alumnat. De manera que després ells i elles puguin aplicar-les a les aules amb tots els seus alumnes, sense excloure als que tenen un tipus de necessitats educatives diferents de la resta.</p>
<p>4. Propostes metodològiques per acompanyar al professorat en el procés d'assolir el benestar general de tot l'alumnat, tant físic com emocional.</p>	<p>Aquesta altra acció té la finalitat d'oferir als i les mestres, diferents metodologies i activitats a les quals no estan acostumats a treballar, per tal que esdevinguin capaços d'aplicar-ho a les aules amb l'objectiu de garantir el benestar psicològic, físic i emocional, dels i les alumnes.</p>
<p>5. Formació dirigida als i les mestres</p>	<p>Aquesta formació en el mètode TEACCH, s'inclou en aquest àmbit per tal que els i les mestres, posteriorment,</p>

<p>en el mètode TEACCH (Treatment and Education of Autistic and related Communication Handicapped Children).</p>	<p>puguin aplicar el mètode a les seves aules i així, garantir la inclusió i el benestar de l'alumnat TEA, a les aules ordinàries.</p> <p>Trobeu l'explicació més detallada sobre aquest mètode, dins l'àmbit metodològic d'aquest pla de millora, en el qual s'especifiquen les accions i/o activitats que proposo en relació amb aquest àmbit.</p>
<p>Estratègia 2: Apropament de recursos per a tot l'alumnat per garantir la inclusió de tots i totes les alumnes, a les aules ordinàries.</p>	
<p>ACTIVITATS/ACCIONS</p>	<p>DESCRIPCIÓ</p>
<p>1. Taller d'activitats per afavorir la cohesió de grup i les relacions positives entre els i les alumnes.</p>	<p>Aquest taller, que duu a terme el tutor o la tutora de cada grup, presenta diferents activitats cooperatives en les quals els i les alumnes han de treballar conjuntament per aconseguir un objectiu comú. D'aquesta manera, intentem potenciar les relacions socials entre els i les alumnes, i la convivència basada en el respecte de normes que ells i elles mateixes estableixen amb la col·laboració del docent.</p>
<p>2. Xerrada per a tot l'alumnat sobre la regulació de les emocions i, com prevenir conflictes i quines estratègies utilitzar per gestionar les conductes negatives i de frustració.</p>	<p>L'objectiu d'aquesta formació és que els infants siguin capaços de gestionar les diferents situacions que es presenten en el dia a dia a l'escola. Els i les alumnes reflexionen sobre els conflictes que més es repeteixen dins del grup classe, cosa que des d'un principi els ajuda a identificar quin tipus de problemes són els més habituals.</p> <p>Així doncs, tenint en compte l'anàlisi i valoració que el mestre o la mestra del grup ha fet (especificat en una de les accions de l'àmbit de gestió), ofereix unes estratègies que els puguin ajudar a gestionar les conductes negatives que ells i elles mateixes tenen, i alhora, garantir unes millors relacions de grup.</p>
<p>3. Taller en el qual l'alumnat posa en pràctica diferents tècniques que afavoreixen la inclusió de tots els i les estudiants.</p>	<p>Aquest taller el porta l'Ajuntament del municipi, per tal de garantir la inclusió de tot l'alumnat. Es parla dels diferents països del món (interculturalitat), s'expliquen les diferents discapacitats que existeixen, les maneres diverses d'estimar a les persones, i altres temes que es poden arribar a considerar tabú i grups desfavorables.</p>

	<p>L'objectiu d'aquest taller és eliminar les pràctiques que tendeixen a excloure a qualsevol persona, independentment de la seva condició, raça, religió o sexe.</p>
<p>4. Creació d'una assemblea d'infants en la qual s'estableixin unes pautes d'actuació per a la convivència en grup.</p>	<p>Tal com ens diu Francesco Tonucci, psicopedagog, dibuixant i pensador, els nens i les nenes tenen dret a expressar la seva opinió cada vegada que es prenguin decisions que els afecta. I és per aquest motiu, que veig la gran importància i la necessitat de crear una assemblea d'infants, en la qual els nens i nenes puguin expressar les seves opinions.</p> <p>A més a més, és necessari complir amb el que el psicopedagog comenta: respectar les opinions dels nens i nenes i, tenir-les en compte.</p> <p>L'escola és pels nens i nenes, per tant, la tasca principal hauria de ser la d'escoltar activament als nostres estudiants. Preguntar-los què els semblen les activitats proposades, demanar opinions i comentaris tant positius com negatius sobre qualsevol proposta. I, com a docents, utilitzar aquestes eines tan poderoses com són els pensaments i opinions dels nostres alumnes, per oferir-los quelcom millor i que els acompanyi en el seu desenvolupament.</p>

4.5.3. ACCIONS DE L'ÀMBIT METODOLÒGIC

En relació amb el tercer objectiu: *Utilitzar metodologies actives i participatives com a recurs per a l'atenció a la diversitat*, hi ha dues estratègies que permetran posar en pràctica totes les accions i activitats proposades, per tal d'assolir l'objectiu establert.

La primera estratègia, la qual fa referència a **la introducció de metodologies que afavoreixen al desenvolupament integral de l'alumnat**, hi ha un total de tres accions a realitzar. Mentre que la segona estratègia, la qual fa referència **l'ús de tècniques per treballar l'atenció i l'autoregulació amb els nens i nenes amb Trastorn de l'Espectre Autista**, en té un total de quatre.

Taula 9.

Descripció de les accions de l'àmbit metodològic.

ÀMBIT METODOLÒGIC	
Objectiu 3. Utilitzar metodologies actives i participatives com a recurs per a l'atenció a la diversitat.	
Estratègia 1: Introducció de metodologies que afavoreixen al desenvolupament integral de l'alumnat en els cursos 1r, 3r i 6è de primària.	
ACTIVITATS/ACCIONS	DESCRIPCIÓ
1. Utilització de la metodologia de Treball per Projectes per garantir un aprenentatge inclusiu basat en situacions quotidianes i properes als i les estudiants.	La primera acció és l'ús de la metodologia de Treball per projectes , sobre la qual m'agradaria destacar la importància d'introduir-la a les aules perquè els estudiants construeixin aprenentatge a partir de problemàtiques properes a ells i elles. Tal com comenta Pinzón (2014), l'alumne es converteix en un <i>solucionador actiu de problemes</i> . Motiu pel qual és important que tots els i les alumnes treballin de manera col·laborativa i participativa. Cal afegir que els i les mestres del centre educatiu tenen nocions sobre aquest mètode, per poder-lo aplicar a les aules.

<p>2. Ús de l'Aprentatge Cooperatiu com a estratègia per a la inclusió dels i les alumnes TEA, establint uns rols per cadascun dels membres de l'equip cooperatiu.</p>	<p>L'objectiu d'aquesta segona acció és que els grups classe treballin de manera cooperativa, tot establint rols a seguir per cadascun dels membres de cada grup. D'aquesta manera, els aprenentatges són més seqüenciats i cadascú té un rol que ha de complir, cosa que afavoreix la convivència entre les persones que formen el grup, i un ambient càlid per tothom.</p>
<p>3. Implementació del mètode TEACCH (Treatment and Education of Autistic and related Communication Handicapped Children) per a la inclusió dels alumnes amb Trastorn de l'Espectre Autista, a les aules ordinàries.</p>	<p>Aquest és un mètode que va sorgir als Estats Units com una eina dirigida a les persones amb Trastorn de l'Espectre Autista de totes les edats i nivells de desenvolupament. L'ús d'aquest mètode permet a les persones que l'aprofiten, comprendre d'una manera més efectiva el seu entorn, i aconseguir una major autonomia en tots els àmbits: escolar, familiar i social.</p> <p>Per una banda, es tracta d'un aprenentatge estructurat, quelcom necessari per als alumnes amb TEA. Es presenten les activitats a realitzar, d'una manera clara i entenedora. També pretén potenciar els punts més forts dels nens i nenes, oferint-los la utilització de diferents suports visuals. Una altra característica és l'aprenentatge sense error, quelcom bastant criticat per altres autors i autores que defensen l'aprenentatge a través de l'error. El mètode TEACCH defensa la idea d'ensenyar sense parar atenció als errors que es donen en les tasques, i es pretén adaptar els objectius al nivell evolutiu de cada nen o nena.</p> <p>Aquesta última acció s'ofereix als i les mestres del claustre, ja que és important que coneguin la metodologia per poder implementar-la a l'aula.</p>

Estratègia 2: Ús de tècniques per treballar l'atenció i l'autoregulació amb els nens i nenes amb Trastorn de l'Espectre Autista.	
ACTIVITATS/ACCIONS	DESCRIPCIÓ
1. Introducció d'exercicis d'autoregulació per donar una resposta adequada a la frustració.	<p>És necessari que el mestre ajudi a l'alumne a què pugui reconèixer quan necessita ajuda. Quan l'infant sigui capaç de reconèixer aquesta emoció, podrà dur a terme els exercicis apresos per autoregular el propi sentiment. És molt important que el mestre o la mestra conegui els objectes o les accions que calmen a l'alumne.</p> <p>Tot i que dependrà de cada nen o nena, els infants amb Trastorn de l'Espectre Autista, presenten alts nivells de frustració. Riviere (1997) va escriure un principi de les bones pràctiques que hauríem de dur a terme les persones per ajudar als nens i nenes amb TEA a tenir una millor qualitat de vida. Aquest és <i>promoure el benestar emocional de la persona autista, disminuint les seves experiències emocionals negatives de por, ansietat i frustració.</i></p> <p>D'altra banda, la psicòloga i psicopedagoga Laura Aguilera, en el seu article "<i>¿Cómo enseñar a los alumnos a gestionar la frustración en el aula?</i>" ens proposa diferents pautes a seguir per gestionar una situació de frustració. El primer pas és reconèixer el sentiment de frustració; el segon pas és la relaxació per tal de disminuir el nivell d'intensitat de l'emoció (normalment, ràbia); seguidament, es tracta de pensar i buscar una solució; i per últim, posar en pràctica allò que considero que m'ajudarà a disminuir el nivell de frustració.</p>
2. Trobades entre professorat per guiar com han de ser les instruccions verbals i/o visuals que es donin a l'alumne amb TEA per tal d'ajudar-lo a estar atent/a al que se li demana.	<p>La segona acció és l'acompanyament al professorat sobre com han de ser les instruccions verbals i/o visuals que doni a l'alumne amb TEA per tal d'ajudar-lo a estar atent/a al que se li demana. En aquestes trobades es tracten temàtiques com ara els consells que es donen als docents per tal que siguin capaços d'acompanyar als i les alumnes TEA, en el seu procés i desenvolupament integral. Alguns d'aquests són la claredat en les instruccions que es donen, evitar donar instruccions massa llargues, donar reforç positiu, oferir-los-hi l'atenció que necessiten, etc.</p>
3. Ús del ACP (Apoyo Conductual	<p>La tercera activitat és l'ús del ACP (Apoyo Conductual Positivo), una tècnica d'intervenció i aprenentatge que es pot</p>

<p>Positivo), una tècnica d'intervenció i aprenentatge útil per abordar les conductes problemàtiques que puguin presentar els alumnes TEA.</p>	<p>aplicar a qualsevol persona, independentment de si està diagnosticat amb TEA o no. Tot i això, destaca per la seva utilitat en la gestió de les conductes problemàtiques que poden presentar les persones amb Trastorn de l'Espectre Autista. Així doncs, aquesta tècnica pretén oferir a la persona que ho necessita, unes estratègies amb la finalitat que pugui utilitzar-les per aconseguir alguna cosa com ara sortir d'una situació desagradable, autoregular el sentiment de ràbia o frustració, etc. Per tal que aquesta tècnica pugui implementar-se és necessari que el/la mestra conegui molt bé a l'alumne i els contextos en els quals es troba sovint. D'aquesta manera, el docent coneix quines són les possibles situacions problemàtiques en les quals es poden desenvolupar aquest tipus de conductes, i ensenya a l'alumne, conductes alternatives que puguin substituir a les conductes problemàtiques.</p>
<p>4. Introducció de les rutines i suports visuals tenint en compte el temps del qual disposa per dur a terme les activitats.</p>	<p>Per tal que els i les alumnes amb TEA puguin seguir una seqüència de tasques a realitzar, es pot oferir per exemple, una estructura del que faran al llarg del dia en format visual. D'aquesta manera, l'alumnat se sent més segur i coneix el que haurà de fer a continuació, la qual cosa permetrà evitar els canvis sobtats. Igual que aquest últim exemple, s'introdueixen altres suports visuals que afavoreix en benestar general dels i les alumnes TEA.</p>

Cal remarcar que aquest objectiu engloba les accions i activitats que es duran a terme en els cursos 1r, 3r i 6è, per tal de que tots els i les alumnes del centre educatiu puguin gaudir-les en algun moment de l'etapa educativa. Ho fem amb cursos alternats perquè siguin pràctiques efectives i se'n pugui veure l'evolució.

4.5.4. ACCIONS DE L'ÀMBIT DE COMUNITAT EDUCATIVA

En relació amb el quart i últim objectiu d'aquest pla de millora, *establir vincles de confiança i convivència amb les famílies de tots i cadascun dels alumnes*, hi ha una estratègia que permetrà posar en pràctica totes les accions i activitats proposades, per tal d'assolir l'objectiu establert.

L'estratègia que permetrà l'assoliment d'aquest objectiu, la qual fa referència a **la introducció de dinàmiques i activitats proposades per l'escola i la família per afavorir la relació entre els membres de la comunitat educativa i fomentar la seva participació**, engloba un total de cinc accions a realitzar.

Taula 10.

Descripció de les accions de l'àmbit de comunitat educativa.

ÀMBIT DE COMUNITAT EDUCATIVA	
Objectiu 4. Establir vincles de confiança i convivència amb les famílies de tots i cadascun dels alumnes.	
Estratègia 1: Incloure dinàmiques i activitats proposades entre l'escola i la família per afavorir la relació entre els membres de la comunitat educativa i fomentar la seva participació.	
ACTIVITATS/ACCIONS	DESCRIPCIÓ
1. Tallers dirigits a l'alumnat en el qual es practiquen els comportaments socials apropiats en cada situació (jocs de rol).	<p>En aquest taller, se'ls ofereixen diferents situacions reals i els alumnes, per grups, trien la que els agradaria representar mitjançant el role-play.</p> <p>Anabel Cornago, autora esmentada anteriorment en el marc teòric d'aquest document, destaca en el seu llibre <i>"Tengo un alumno con autismo en mi clase"</i> la importància de treballar contínuament la conducta social perquè el nen o nena amb TEA pugui aprendre els comportaments que esperats per la societat. És a dir, els alumnes han de poder observar situacions en les quals s'evidenciï el bon i mal comportament per tal que puguin diferenciar-los i</p>

	reconèixer els sentiments en cada cas. D'aquesta manera, aprendrà a decidir quin comportament adoptar i quines emocions van estretament lligades a cada situació.
2. Introducció del Programa d'Intervenció Centrat en la Família, per part de la Fundació ConecTEA.	<p>La segona acció és la introducció del Programa d'Intervenció Centrat en la Família, el qual va a càrrec de la Fundació ConecTEA. Aquest programa va dirigit a les famílies, els professionals estableixen uns objectius tenint en compte el context natural de cada alumne, és a dir, l'escola i la família. La clau és que la família es mantingui activa per aprendre a ajudar al seu fill/a, ja que com especifiquen els professionals de la fundació, una bona coordinació i implicació de totes les persones que tenen relació amb l'infant és un aspecte clau en la seva evolució i desenvolupament.</p> <p>Considero que és important que les famílies comptin amb una formació i ajuda per part de professionals externs, ja que aquest fet tindrà punts positius i notables en el desenvolupament dels infants</p>
3. Creació d'un Pla pilot en el qual les famílies visiten l'escola per dur a terme activitats específiques que s'organitzen des del centre educatiu, per a l'alumnat.	<p>La tercera acció és la creació d'un Pla pilot en el qual les famílies duen a terme activitats a l'escola, per a l'alumnat. El tipus d'activitats poden ser molt diverses, per exemple, la celebració del dia de l'autisme (2 d'abril), la preparació de la festa de final del curs, un familiar que fa una visita a l'escola per dur a terme un taller de ciències, etc. L'objectiu final és que les famílies formin part de l'aprenentatge dels seus fills i filles i, per tant, oferir-los la possibilitat d'entrar al centre i formar-ne part, és una bona estratègia d'actuació.</p> <p>Aquestes activitats es troben contextualitzades amb el que es treballa a l'escola, per tant, quan el centre ho considera adient, demana a les famílies el suport necessari per garantir l'aprenentatge significatiu sobre la temàtica que estan treballant.</p>
4. Taller dirigit als mestres, les famílies i els alumnes TEA.	L'activitat número 4 és un taller dirigit a tota la comunitat educativa: mestres, alumnes i famílies , a càrrec dels Centre de Recursos TEA (CRTEA). L'objectiu d'aquest taller és reunir-los a tots en un marc positiu i dinàmic per parlar sobre

	<p>el Trastorn de l'Espectre Autista. Aquest taller es durà a terme a través de l'ús de diferents recursos i materials que els i les alumnes poden utilitzar. Alguns exemples poden ser els llibres de diferents textures, activitats en les quals s'anima a l'infant a trepitjar textures diferents, la introducció de la musicoteràpia, etc. La finalitat és que l'alumne se senti en un entorn segur i que aquest taller sigui l'inici de moltes altres pràctiques que incloguin tota la comunitat educativa.</p> <p>A més a més, aquesta trobada anima a les famílies a investigar i conèixer alguns dels recursos que proposa el Centre.</p>
<p>5. Impuls d'un projecte dirigit a les famílies, per tal de donar a conèixer el Trastorn de l'Espectre Autista.</p>	<p>Finalment, la cinquena acció és l'impuls d'un projecte dirigit a les famílies perquè coneguin el Trastorn. Hi ha famílies que no coneixen el trastorn, a les quals diem "TEA" i no saben a què et refereixes. L'objectiu d'aquest projecte és que tota la comunitat educativa conegui el Trastorn, perquè com he comentat anteriorment, tots els membres que la formen han de participar de manera activa en l'educació dels seus fills i filles. I, per tant, no tenir un fill/a amb TEA no eximeix de la implicació.</p>

6. INTEGRACIÓ DEL CURRÍCULUM

Aquest pla de millora integra els aspectes relacionats amb l'educació inclusiva més importants del Decret 175/2022, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica.

L'article 2 defineix els elements de l'educació bàsica, entre els quals s'hi troba l'educació inclusiva:

b) Educació inclusiva: l'acció educativa inclusiva ha d'estar sempre present per oferir a tot l'alumnat experiències, referents i aprenentatges diversos des d'una perspectiva global intercultural i no etnocèntrica ni androcèntrica, que s'ajustin de manera personalitzada al moment evolutiu de cada alumne o alumna i també a la seva variabilitat i ritme personal de treball.

Tal com s'especifica en l'article, és essencial que tot l'alumnat pugui gaudir de les diferents situacions d'aprenentatge que es proposen al centre. És per aquest motiu, que la majoria de les accions i/o activitats que constitueixen aquest pla de millora, van dirigides a tots i totes les alumnes. Tot i ser el Trastorn de l'Espectre Autista (TEA) l'objecte d'estudi, totes i cadascuna de les activitats proposades estan obertes al benestar emocional de tot l'alumnat, independentment de les seves condicions. L'objectiu és aconseguir un clima escolar càlid i positiu per poder garantir l'èxit educatiu de tot l'alumnat.

En l'article 3 del mateix decret, el qual fa referència als principis pedagògics, un dels quals es destaca és la inclusió educativa. Per tant, tornem a tenir-la integrada en cadascuna de les propostes d'aquest pla de millora.

m) Inclusió educativa: s'ha de garantir la inclusió educativa, l'atenció personalitzada, la participació de l'alumnat a través dels canals que determini cada centre educatiu i la convivència positiva, així com la detecció precoç de les dificultats en l'aprenentatge i la posada en marxa de mecanismes de suport i flexibilització que tinguin en compte els agents socioeducatius de l'entorn, alternatives metodològiques i altres mesures adequades. Les mesures organitzatives, metodològiques i curriculars que s'adoptin per garantir la personalització de l'aprenentatge i l'èxit de totes les persones s'han de regir pels principis del disseny universal per a l'aprenentatge (DUA).

Així doncs, tal com es descriu, tots els centres han de garantir la inclusió de tots els infants. M'agradaria destacar quan esmenta la detecció precoç de les dificultats en l'aprenentatge per tal d'oferir els suports i les mesures adequades a cada infant i situació. També cal tenir en compte la menció que fa al Disseny Universal per a l'Aprenentatge (DUA), document en el qual m'he basat per la redacció de les accions i/o activitats. És essencial identificar quines mesures i

suports necessiten els alumnes de manera individual (universals, addicionals i/o intensives), prendre's el temps necessari per conèixer-los i aplicar allò que els pugui ser més útil per al seu desenvolupament integral. Aquest document, DUA, recull totes les pautes que cal seguir com a docents, per donar la resposta educativa adequada al nostre alumnat. Aquestes pautes, van destinades a l'ús de múltiples maneres de representació, depenent de les necessitats de l'alumne al qual se li apliquen aquestes mesures, diferents maneres d'actuar, comunicar-se i interactuar amb ells i elles, per tal de proporcionar-los diferents mitjans de comunicació i així oferir-lo els recursos adients segons el nivell de suport que necessiten per tal de desenvolupar qualsevol pràctica. A més a més, es descriuen mesures que permeten als docents, fomentar la participació individual i col·lectiva de tots i totes les alumnes, així com minimitzar totes aquelles causes que poden generar-los inseguretats i distraccions. Aquest disseny, també promou l'ús i aplicació d'estratègies i habilitats que permetin la regulació emocional i fomentin la motivació en l'alumnat.

D'altra banda, partint de l'article 13 (2), el qual fa referència a l'autonomia dels centres, descriu el projecte educatiu de centre com un document en el qual s'hi han d'incloure propostes educatives prou flexibles perquè tot l'alumnat hi pugui accedir.

ARTICLE 13, 2. El projecte educatiu ha de proposar entorns d'aprenentatge flexibles i creatius que ofereixin opcions variades per donar una resposta ajustada a les necessitats educatives i relacionals de l'alumnat, personalitzant l'aprenentatge, respectant la variabilitat de l'aprenentatge i els diferents ritmes de treball, i dissenyant activitats i materials que permetin l'avenç de tots i cadascun dels i les alumnes.

De manera que aquest pla de millora ofereix accions i activitats adaptables als diferents nivells d'aprenentatge i ritmes de treball. S'ofereixen tallers amb la finalitat d'arribar a tots i totes les alumnes i així, garantir-los l'accés a una educació de qualitat.

L'article més relacionat amb aquest pla de millora, el qual podem trobar en el mateix Decret 175/2022, és el número 19: Atenció educativa en el marc d'un sistema inclusiu, amb cinc punts específics que es descriuen.

Tal com s'especifica, tot l'alumnat té dret a una educació bàsica en la qual se li ofereixen les mesures i suports adequats per orientar-los cap a l'èxit educatiu. Com bé ja coneixem, cadascuna de les etapes educatives tenen unes competències que cal assolir en finalitzar-les, així doncs, documents com ara el Disseny Universal per a l'Aprenentatge i els enfocaments

educatius per part dels docents, garanteix l'assoliment d'aquestes competències fent partícips a tots i totes les alumnes del centre educatiu.

A més a més, també ressalta l'obligatorietat de crear una comissió d'atenció educativa inclusiva per als centres educatius sostinguts amb fons públics. És per aquest motiu que no podia faltar la creació d'aquesta en la redacció d'aquest pla de millora. La comissió d'inclusió educativa vetlla per la igualtat d'oportunitats, la no-discriminació independentment de les condicions de cadascú, i l'aplicació de les mesures necessàries per al desenvolupament personal i social.

M'agradaria destacar el punt 4 del mateix article, ja que descriu breument l'objectiu d'aquest pla de millora.

4. Tots els i les alumnes són subjecte de l'atenció educativa i han de beneficiar-se, en un context ordinari, de les mesures i suports universals i, si escau, de les mesures addicionals i/o intenses per tal de garantir l'accés a l'educació i l'èxit educatiu en condicions d'equitat i igualtat d'oportunitats.

El més important és la menció del **context ordinari**, ja que aquest pla de millora té la finalitat d'arribar a tots i totes les alumnes, amb especial èmfasi a la inclusió de l'alumnat diagnosticat amb Trastorn de l'Espectre Autista (TEA) a les aules ordinàries.

En relació amb l'article 21, el qual fa referència al pla de suport individualitzat, esmenta un decret essencial a tenir en compte per realitzar la tasca educativa. Aquest és el Decret 150/2017, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu. Necessitem anar cap a un sistema educatiu inclusiu, i tot comença des de les alumnes, així doncs, pretenem aprofitar els contextos meravellosos i positius que sorgeixen a les escoles, per arribar a aconseguir un sistema educatiu de qualitat, que aculli a totes les persones, independentment de les condicions de cadascú. I per lligar-lo amb les accions proposades, destaquem l'article consecutiu a aquest, el qual enumera els recursos i materials didàctics que es poden utilitzar en els centres educatius, amb la finalitat de respondre als principis d'inclusió, equitat i cohesió social, cosa que permetrà als docents, ajustar-se a les necessitats educatives dels seus alumnes.

Finalment, m'agradaria ressaltar la importància de treballar l'ODS número 10. *Reducció de les desigualtats. Reduir les desigualtats i garantir l'accés de tothom als serveis bàsics, amb especial atenció als col·lectius vulnerables.*

La reducció de les desigualtats s'aconsegueix a través de l'educació i la mirada positiva que se li ha de donar a la importància de ser diferents. És per aquest motiu que es proposen activitats

que fan partícips als i les alumnes, els docents i les famílies, per tal de treballar aquest Objectiu de Desenvolupament Sostenible (ODS) per caminar cap a una societat i un món que estimi la diversitat.

En segon lloc, incloem l'ODS número 16. *Pau, justícia i institucions sòlides. Promoure societats pacífiques i inclusives per aconseguir un desenvolupament sostenible; proporcionar accés a la justícia a totes les persones, i desenvolupar institucions eficaces, responsables i inclusives a tots els nivells.*

Considero que s'inclou en aquesta pla de millora perquè la finalitat és aconseguir societats inclusives i pacífiques per a tothom, i aquest document és un pla que pretén oferir propostes justes i inclusives.

7. CONCLUSIONS

M'agradaria acabar aquest Treball de Fi de Grau (TFG) amb una mirada més oberta i dirigida cap a la inclusió. Des que vaig haver de decidir l'objecte d'estudi sabia que havia d'estar relacionat amb l'educació inclusiva, i vaig acabar decidint-me per focalitzar-me en el Trastorn de l'Espectre Autista (TEA).

Aquest pla de millora està dissenyat amb l'objectiu que es pugui implementar a les escoles per transformar les pràctiques educatives amb una visió més inclusiva que permeti l'accés a l'aprenentatge, a tot l'alumnat. Cal dir que té els seus punts forts i punts febles.

Amb relació als punts positius d'aquest pla de millora, enumero els següents:

- Es proposen accions que inclouen tot l'alumnat del centre.
- S'ofereixen diverses formacions al professorat.
- S'inclou tota la comunitat educativa.
- Les famílies juguen un paper molt important en el procés d'aprenentatge dels seus fills i filles.
- Les activitats fomenten la pràctica educativa inclusiva, cosa que afavoreix les relacions socials entre les persones que formen la comunitat.
- Dona l'oportunitat d'implementar metodologies més concretes per atendre les necessitats dels i les alumnes.

I en relació amb els punts febles d'aquest pla de millora, enumerem els següents:

- Es requereix la implicació de tots els membres que formen la comunitat educativa.
- Manca de recursos (mestres de suport, pressupostos, etc.).
- Cal que tot el professorat s'impliqui i tingui motivació per continuar formant-se de manera permanent.
- Temps.

Aquest últim punt, m'agradaria explicar-lo més detalladament. El temps és essencial, quelcom que hem de cuidar, i sobretot, aprofitar. En el dia a dia d'una escola, el que menys tenim és temps. I és tan valuós, que el considero imprescindible. Totes i cadascuna de les accions proposades requereixen temps: temps d'estudi, temps d'aplicació, temps d'anàlisi i temps de dedicació. El considero un punt feble i un punt fort alhora, ja que si sabem aprofitar el temps que tenim, per ensenyar i compartir continguts, idees, opinions i sabers, sabrem donar resposta a moltes de les situacions que se'ns presenten. D'altra banda, també el considero un punt feble,

pel fet que les persones tendim a marcar-nos uns objectius i uns propòsits que de vegades, no són reals. És per aquest motiu que he dissenyat accions per dur a terme dins d'un context real, amb nens i nenes reals, i relacions socials que realment sorgeixen.

En relació amb els objectius que m'havia establert per a la redacció d'aquest pla de millora, considero que es poden assolir a partir del treball i l'aplicació de les estratègies i activitats/accions a les aules. Per una banda, l'objectiu número 1, amb el qual pretenia *dinamitzar els espais del centre educatiu per oferir als i les alumnes amb necessitats educatives especials, un entorn segur, proper i agradable*, considero que s'assoleix amb el fet d'habilitar espais de l'escola i adequar-los per a la gestió de conflictes, la regulació de la frustració i altres emocions, etc. A més a més, a través dels tallers que es duen a terme amb els infants, també es ofereix altres tècniques que permeten transformar l'ambient escolar cap a un de més proper i agradable per a tot l'alumnat. Amb relació al segon objectiu, *oferir formació pel professorat i apropar a tot l'alumnat a un context inclusiu per afavorir la inclusió dels alumnes amb Trastorn de l'Espectre Autista a les aules ordinàries*, considero que el fet de formar als i les mestres en el Trastorn de l'Espectre Autista, en tècniques que es poden aplicar per a la gestió de conflictes i situacions diverses, i diferents estratègies per tal de gestionar l'aula, és un punt molt positiu que permet, per una banda, la formació contínua i permanent del professorat i, per altra banda, l'apropament de l'alumnat a totes aquestes pràctiques i situacions d'aprenentatge dins d'un context educatiu inclusiu. En tercer lloc, l'objectiu número 3, el qual fa referència a la *utilització de metodologies actives i participatives com a recurs per a l'atenció a la diversitat*, també considero que és un doble objectiu. Ja que com he comentat en l'objectiu anterior, el fet de formar als i les mestres en diferents metodologies per implementar-les a l'aula, permet l'apropament de l'alumnat a totes aquestes diferents maneres d'aprendre i treballar els sabers que es proposen per a cada etapa. A més a més, en una segona estratègia del mateix objectiu, s'engloben les activitats que van més dirigides a la gestió de la conducta i l'autoregulació de les pròpies emocions. En últim lloc, l'objectiu número quatre, que s'engloba dins de l'àmbit de comunitat educativa: *Establir vincles de confiança i convivència amb les famílies de tots i cadascun dels alumnes*, considero que s'assoleix a partir de les accions i activitats en les quals suggereixo la participació de les famílies, els i les mestres, i l'alumnat, dins del mateix marc educatiu. D'aquesta manera, ressaltó la importància que el procés d'aprenentatge dels nens i les nenes, es donen, sobretot en dos àmbits: l'escolar i el familiar. I, per tant, considero necessari un treball col·laboratiu entre tots els membres que formen la comunitat educativa, per tal de caminar junts, cap a l'èxit educatiu, social i personal de cada infant.

Al llarg de la redacció d'aquest pla de millora, he anat construint el meu coneixement a través de cerca bibliogràfica, lectura de manuals i articles de familiars i mestres de nens i nenes amb TEA, converses amb els i les mestres de l'escola en la qual estic fent pràctiques, etc. També he de dir que el procés no ha sigut del tot meravellós, com moltes altres situacions de la vida, hi ha hagut moments en què m'he sentit decaiguda, m'ha costat posar-li el fil a l'agulla per seguir amb la redacció del projecte, i he necessitat aturar-me, reflexionar i respirar per continuar endavant. Tot i això, no vull deixar de mencionar que considero haver tingut la gran sort de coincidir amb persones que m'han aportat diferents punts de vista, els quals m'han fet replantejar el meu propi. Al llarg d'aquests cinc anys de carrera universitària, m'he trobat persones meravelloses i que m'han acompanyat en el meu procés d'aprenentatge. Podria assegurar que aquest fet és el més gratificant que m'emporto en acabar aquest TFG II. I és per aquest motiu que sorgeix en mi, la necessitat d'acompanyar a altres persones, famílies, mestres i alumnes, en el procés d'aprenentatge i desenvolupament. Es crea la necessitat de compartir els punts de vista, conèixer persones a les quals pugui ajudar i, inevitablement elles m'ajudin a mi. Sorgeix en mi la necessitat de transmetre la meva vocació de ser mestra i oferir la mirada inclusiva de la qual sempre he parlat, de veure la diversitat com quelcom enriquidor per a les persones i les societats, el que ens fa diferents de la resta. I m'il·lusiona pensar en un món inclusiu que aprofita les característiques de les persones per marcar la diferència i compartir-les com a virtuts. En definitiva, em desperta les ganes de continuar aprenent i formant-me contínuament, per tal d'aportar el meu granet de sorra en aquesta societat, i concretament, als meus futurs alumnes.

Considero que és viable aplicar aquest pla de millora a les escoles, tot fent una valoració inicial per identificar les mancances, punts febles i punts forts de l'escola que vulgui aplicar-lo. Després d'aquesta anàlisi inicial, s'haurien d'anar introduint les accions, tallers i activitats seguint una temporització adequada a cada centre. En el meu cas, he distribuït les accions de manera que en cadascun dels quatre anys, els quals estan previstos per a la implementació d'aquest pla de millora, hi ha pràctiques inclusives que acompanyen a la comunitat educativa cap a un camí molt més inclusiu.

Podria haver-ho comentat abans, tot i que si ho hagués fet, les conclusions d'aquest treball no tindrien el mateix sentit per a mi. I és que la meva neboda va ser diagnosticada amb autisme fa sis anys, i ha estat des de llavors, un exemple a seguir i una persona la qual m'ha inspirat per continuar lluitant contra les desigualtats dins i fora de l'aula. Quan ella tenia dos anys, va haver-hi diferents símptomes que van posar en alerta a la seva mare i la seva àvia. No parlava ni establí un contacte visual directe amb les persones, fins al moment en què per fi, van posar

nom i cognoms a allò que succeïa. Jo aleshores encara no la coneixia, tot i que ja m'havien explicat sobre el seu diagnòstic. *"No habla, tampoco se acerca a mucho a las personas"* em van dir. El primer dia que la vaig conèixer, em vaig posar a la seva altura i vaig saludar-la pel seu nom, deu segons després, va venir a abraçar-me. Podria semblar una història inventada, és més, ningú ho va creure al principi, però per mi va ser una connexió especial. Des de llavors, he pogut prendre'm el temps per observar-la, cuidar cada detall de les seves expressions i accions, i el més important, he pogut formar part dels moments més feliços i importants de la seva vida, junt amb la nostra família.

Amb aquest pla de millora, finalitzo la meva carrera universitària, quelcom molt significatiu per a mi. És difícil de creure que ja fa cinc anys que entrava per la mateixa porta de la universitat, sense conèixer ningú i amb unes ganes immenses de menjar-me el món, com tothom quan fa els 18 anys, oi? I és ben cert que el camí se m'ha fet dur, però com sempre diem: tot esforç té la seva recompensa. I avui em trobo escrivint aquestes conclusions que em permeten fer una mirada cap enrere, i reflexionar sobre tot el que he viscut, après i gaudit, i les persones que he conegut al llarg d'aquest procés: amics, mestres, professors, família, les persones que han fet possible que jo, avui estigui acabant de redactar el meu Treball de Fi de Grau II.

8. BIBLIOGRAFIA

Aguilera, L. ¿Cómo enseñar a los alumnos a gestionar la frustración en el aula?
<https://www.educaciontrespuntocero.com/recursos/educacion-emocional/frustracion-en-el-aula/>

Aguilera, L. El método TEACCH para promover la autonomía en el Autismo.
<https://www.psycoayudainfantil.com/metodo-teacch-autismo/>

Asamblea General de les Naciones Unides. (10 de desembre de 1948). Declaració Universal de Drets Humans.
https://www.ohchr.org/sites/default/files/UDHR/Documents/UDHR_Translations/cl_n.pdf

Asociación Tajibo. (2020, 5 d'abril). Apoyo Conductual Positivo en TEA. <https://tajibo.org/apoyo-conductual-positivo-en-tea/>

Catalunya, Departament d'Educació. (2022). Decret 175/2022, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica. Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya, 8762, 29-9-2022. <https://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/8762/1928585.pdf>

Catalunya, Departament d'Educació. (23 de setembre de 2022). Documents per a l'organització i la gestió dels centres.
https://documents.espai.educacio.gencat.cat/IPCNormativa/DOIGC/DOIGC_Organitzacio.pdf

Catalunya, Departament d'Educació. (2017). Decret 150/2017, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu. Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya, 7477, 19-10-2017. <http://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/7477/1639866.pdf>

Catalunya, Departament d'Educació. (2009). Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'Educació de Catalunya. Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya, 5422, 16-07-2009.
<https://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/5422/1795254.pdf>

Catalunya, Departament d'Educació. (2008). Decret 181/2008, de 9 de setembre, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments del segon cicle de l'educació infantil. Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya, 5216, 16-9-2008.
https://dibaaps.diba.cat/vnis/temp/CIDO_dogc_2008_09_20080916_08247053.pdf

Catalunya, Parlament de Catalunya. (2006). Estatut d'Autonomia de Catalunya. Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya. <https://www.parlament.cat/document/cataleg/48089.pdf>

Cascón Soriano, P. (Pr.). (2001). *Educación en y para los conflictos*. UNESCO. <https://pacoc.pangea.org/documentos/educarenyparaelconflicto.pdf>

Colls C, García-Altés A, Pons JMV. Trastorns de l'aprenentatge i trastorns del desenvolupament: com afecta el mes de naixement?. Monogràfics de la Central de Resultats, núm. 30. Barcelona: Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya. Departament de Salut. Generalitat de Catalunya; 2018. https://observatorisalut.gencat.cat/web/.content/minisite/observatorisalut/ossccentralresultats/informes/fitxers_estatics/MONOGRAFIC_30_trastorns_aprenentatge_desenvolupament.pdf

Cornago, Anabel. (2017, 31 de març). Con el autismo no termina el mundo, sino que empieza un nuevo camino. *El sonido de la hierba al crecer*. <https://www.dw.com/es/con-el-autismo-no-termina-el-mundo-sino-que-empieza-un-nuevo-camino/a-38244095>

Departament d'Ensenyament. (2015). De l'escola inclusiva al sistema inclusiu. Una escola per a tothom, un projecte per a cadascú. <https://educacio.gencat.cat/web/.content/home/departament/publicacions/colleccions/inclusio/escola-inclusiva/escola-inclusiva.pdf>

Despesa pública en educació no universitària. Sèrie temporal de la liquidació de pressupost del Dpt. d'Educació (2021). <https://educacio.gencat.cat/web/.content/home/departament/estadistiques/despesa/dadespressupostaries/pressupost-liquidat/serie-liquidacio-pressupost.xlsx>

Espanya, Cortes Generales. (1978). Constitución Española. Boletín Oficial del Estado, núm. 311, de 26 de desembre de 1978. <https://www.boe.es/buscar/pdf/1978/BOE-A-1978-31229-consolidado.pdf>

Espanya, Jefatura del Estado. (2020). Ley Orgánica 3/2020, de 29 de diciembre, por la que se modifica la Ley Orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de Educación. Boletín Oficial del Estado, núm. 340, de 30 de diciembre de 2020. <https://www.boe.es/eli/es/lo/2020/12/29/3/dof/spa/pdf>

El Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders (2013). Trastorno del espectro del autismo. Fifth edition. <https://www.eafit.edu.co/ninos/reddelaspreguntas/Documents/dsm-v-guia-consulta-manual-diagnostico-estadistico-trastornos-mentales.pdf>

Generalitat de Catalunya (2015). Estratègies per a la inclusió de l'alumnat amb trastorns de l'espectre autista [en línia]. [Consulta: 6 de març de 2023].

Pediatría. (2018, 23 octubre). Los trastornos del espectro autista (TEA). *Pediatría integral*.
<https://www.pediatriaintegral.es/publicacion-2017-03/los-trastornos-del-espectro-autista-tea/>

Pinzón, R. J. (2014). English teaching through project based learning method, in rural area. *Cuadernos de Lingüística Hipánica*, 23, 151-170.

Riviere, A. (1997). El Tratamiento del autismo como trastorno del desarrollo: Principios Generales en: *El Tratamiento del Autismo, Nuevas Perspectivas*. Riviere & Martos, Comp. Madrid: IMSERSO.

Sinisi, Liliana. (2010). Integración o inclusión escolar: ¿Un cambio de paradigma? *Boletín de Antropología y educación*.
http://antropologia.institutos.filo.uba.ar/sites/antropologia2.institutos.filo.uba.ar/files/bae_a%C3%B1o01_n01_2010.pdf#page=11

TEACCH Autism Program. (2022, 3 enero). <https://teacch.com/>

9. ANNEXOS

9.1. LLISTAT DE FIGURES

Figura 1. Gràfic sobre l'augment dels casos TEA en els darrers anys.

Figura 2. Despesa pública en educació.

Figura 3. Mesures i suports universals, addicionals i intencius.

9.2. LLISTAT DE TAULES

Taula 1. Nivells de gravetat del Trastorn de l'Espectre Autista (TEA).

Taula 2. Objectius del pla de millora.

Taula 3. Desenvolupament del Pla de Millora. Objectiu 1. Estratègies 1 i 2.

Taula 4. Desenvolupament del Pla de Millora. Objectiu 2. Estratègia 1 i 2.

Taula 5. Desenvolupament del Pla de Millora. Objectiu 3. Estratègia 1 i 2.

Taula 6. Desenvolupament del Pla de Millora. Objectiu 4. Estratègia 1.

Taula 7. Descripció de les accions de l'àmbit de gestió.

Taula 8. Descripció de les accions de l'àmbit pedagògic.

Taula 9. Descripció de les accions de l'àmbit metodològic.

Taula 10. Descripció de les accions de l'àmbit de comunitat educativa.